

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapesten és vidéken egyaránt
egyes számonkint 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddiginek fele:

7 frt helyett 7 korona félfévre
3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy óra

Válasz Bécsbe.

Budapest, február 19.

(v.) Már megint a mi fejünk fáj az osztrákoknak. Delegációjukban a szónokok egész sora — két herceg és egy miniszterviselt gróf — mind azt a kérdést piszkálgatta tegnap, hogy azt a katasztrófát, amelyet a közösség felbomlása mulhatatlanul ránk zudítana, vajjon hogyan fogjuk elviselni. Mert az ő szemükben már maga az a tény, hogy a magyarországi tisztképző-intézetekben a tantárgyak egy részét ezentul magyarul fogják oktatni, az első és döntő lépést jelzi a hadsereg kettéválasztása felé s e valóban szerény méretű nemzeti reformról úgy beszélnek, mint az elszakadás csirájáról, mint a perszonal-unió fejlődési folyamatának első lépcsőjéről, sőt — bár ezt már csak burkoltan sejtetik — mint a dinasztától való hűtlen elpártolás kezdő akciójáról. Ha mindez nem orcátlan gyanúsítás, hát akkor legalább is kóros rémítés. Az osztrákoknak régi nyavalyájuk, hogy minden magyar emberben, a leglomhább vérűben s a legjámborabb erkölcsűben is, örökösen rebellist szimatolnak. Hagyományos vonása a magyar nemzettel szemben való politikájuk-

nak az ideges bizalmatlanság. Ha meglapulunk, azt mondják: crögyújtés újabb forradalomra. Ha megmoccanunk, azt mondják: az öröklött pártütési szenvedély első mozdulása. Ha igazunkat követeljük, azt mondják: aknát rakunk a birodalmi egység s a trón szilárdsága alá. Spláne ha megtámadott érdekünk mellé szegődünk, felszövelt a vád: lám, megint nyílt zendülésbe tör ki a javithatatlan néptörzs elszakadási politikája. Így megy ez negyedfél évszázad óta. A magyar, az mindig gyanus volt és gyanus marad is mindenha. Gyanussá az teszi, hogy magyar. Hogy semmi módon nem akar beleolvadni ama nagy egészbe.

Ebbe aztán szépecskén bele is törödtünk valahogy. Nem bánt már minket ez a sanda bizalmatlanság. De úgy még nem beszéltek hozzánk eddig, mint tegnap a tulsó delegációban. Hogy ne akarjunk elszakadni Ausztriától, mert ez kész romlásunk volna. Szörnyen féltenek minket az urak ettől a katasztrófától. Hát ugyan mit féltenek rajtunk, ha csakugyan olyan haszontalan náció vagyunk? Ha neki akarunk menni fejünkkel a falnak, mért állanak rettegve közénk és a fal közé? Egyikük elmondta, hogy miért. Azért, mert ami ránk nézve katasztrófa volna, az nekik sem válna hasznukra. Ők is megsínylenék hát a mi vesztünket. Ugy találjuk, hogy ez csinos beismerés. Azt mondják, hogy minket féltenek, holott a saját maguk sorsától rettegnek. A rebellis néptörzs tehát mégis csak jó valamire. Arra, hogy a kiegyezés közjogi alapján maradvá, Ausztria károsodását hárítsa el. Mi pedig erre azt mondjuk, hogy a kiegyezés közjogi alapján igenis megmaradunk; de úgy, hogy alkotmányos jogainkból egy betűnyit, állami és nemzeti érdekeinkből egy hajzállyit fel nem áldozunk.

Az a kiegyezés a mai napig sincs végrehajtva. Amire minket kötelezett, azt tőlünk bevasalták irgalmatlanul az utolsó betűig. De amit viszontszolgáltatásul számunkra biztosított, — a dualizmust és benne a paritást — abból nem kaptunk meg semmit. Az ilyen kötésnek *societas leonina* a deák neve: így szerződik az oroszán azzal az állattal, amelyet meg fog enni. Mink pedig nem hagyjuk magunkat megenni. Megvan bennünk az a csökönyös eltökéltség, hogy az irhánkat nem adjuk oda. Adják meg nekünk a paritást, akkor fenntartjuk és minden hűségünkkel s erőnkkel meg is védjük a közösséget. Vagy pedig mondják ki nyíltan, hogy amit hatvanhét óta hiába sürgetünk, a paritást ezentul sem fogjuk megkapni. Ezt a nyílt és becsületes beszédet is megértjük, le is vonjuk belőle az egyetlen levonható konzekvenciát s rohanunk bele a független állami berendezkedés katasztrófájába. Ezt az ugynevezett katasztrófát a magyar nemzet majd csak elviseli valahogy. Ausztria pedig lássa, hogyan mászik ki épkezláb a saját csekély károsodásából.

Mégis mintha a tegnapi beszédekben valami új hang pendült volna meg. A Schönburgok és Schönbornok, a Herrenhaus hirhedt szónokai, már nem beszéltek olyan lóhátról velünk, mint a mult nyáron. Valami lélektani fordulat mehetett végre bennük. Alább adják már, mint néhány hónappal ezelőtt, — ah jóval alább. A harcias dölly helyébe bizonyos mélabus lemondás lépett a hangjukban. Vigye kánya, mondják, hogy a magyar fiúk a katediskolákban magyarul is fognak ezentul tanulni. Bajnak baj, csak aztán nagyobb baj ne legyen belőle. S ugyan mi lehet ez a nagyobb baj, amitől az urak tartanak? Egyikük elárulta ezt a szívük legtitkosabb

TÁRCA

Joyzelle és Lancèor.

— Maesterlinc „Joyzelle“-jéből. —

Fordította: *Abrányi Emil.*

(Elhagyott, eladott kert Merlin büvös szigetén, tele dundával és tóvissel. Jobbfelől magas, kopár fal; benne rács-ajtó.)

Joyzelle (belső):

Ez az a kert, ahová senki sem jár. A nap ide nem süt többé; a szegény vadvirágok, akiket irt az ember keze, mert nem szépek, itt várják a halált; és a madarak hallgatnak. Itt az ibolyának nincs illata... beteg, satnyán reszket az aranyos szironták és a pipacs egyre hullatja szirmait... Csöpp vizre sovárog a sikkantyu; bágyadtan rojti el zölde virágát a mérges kutyatej; és hasztalan lengeti kék csengetyűt a harangvirág... Egytől-egyig rátok ismerem, szerény és megvett virágok ti, — olyan jók és olyan csunya valamennyien!... Szépekké válhatnátok!... Egy semmiség kellene hozzátok: a boldogságnak egy sugara, a bájnok egy perce... valamivel bátrabb mosoly — és a méhek rátok szállásának!... De szem nem néz felétek, kéz nem ültet el, új nem szakít le; s én is csak azért jövök hozzátok, hogy egyedül legyek!... Milyen szomorú itt minden!... Száraz a fű, zörög a hervadt lomb, elhalnak a vén fák!... Még a tavasz, még a hajnali harmat is fél idejőnni, nehogy elszomorodjanak ebben a magányban!... (Lancèor feltűnik a rácsajtó mögött.)

Lancèor:

Joyzelle!...

Joyzelle (hirtelen megfordul):

Lancèor!...

Lancèor:

Joyzelle!...

Joyzelle:

Menj!... Menj!... Vigyázz magadra!... Ha itt lát, meghalsz!...

Lancèor:

Nem láthat bennünket! Messze jár tőlünk!...

Joyzelle:

Hol van?

Lancèor:

Láttam, amikor elment!... Lestem a toronyból, ahol fogva tart... a torony tetejéről!... A sziget másik végén jár, a kék erdő mentén, mely a szemhatárt bezárja...

Joyzelle:

De visszajöhet; vagy valaki megmondja neki... Menj! Menj innen, mondom neked!... Életeddel játszol!...

Lancèor:

A palota üres; végigfutottam a termeken, a kerteken, az udvarokon, a hosszú puszpáng-sövények közt, a márvány-lépcsőkön...

Joyzelle:

Menj!... Képece az egész!... Életedre tör; tudom; ő maga mondta... Gyanítja, hogy szerettek... Csak ürügyet keres arra, amit szívesen megeseledne!... Él innen!... Talán már is nagyon...

Lancèor:

Nem!...

Joyzelle:

Ha te nem távozol, én megyek el!...

Lancèor:

Ha elmegy, Joyzelle, itt maradok az ajtó

előtt, amíg leszál az éjszaka és ő visszatér... Itt fog találni a tiltott küszöbön!... Atléptem a kiszabott határvonalat, tehát engedetlen voltam; és én akarom, hogy lássa, akarom, hogy tudja ezt!...

Joyzelle:

Lancèor, légy irgalmas! Kérlek, Lancèor!... Egész boldogságunkat kockára teszed!... Ne csak magadra gondold!... Oda megyek, ahová akarsz, csak innen menj el, ettől a rácsától!... Más helyen látjuk egymást... később... nem-sokára!... Időre van szükségünk... vigyáznunk kell magunkra... el kell készíteni mindent!... Nézd, itt a kezem... Mit kívánsz? Mit ígérjek?

Lancèor:

Nyisd ki az ajtót!...

Joyzelle:

Nem, nem, nem tehetem!...

Lancèor:

Nyisd ki, nyisd ki, Joyzelle, ha azt akarsz, hogy éljek...

Joyzelle:

Miért nyissam ki?

Lancèor:

Hogy közelről lássalak... hogy megfogjam a kezdet... Nem érintettem eddig!... Ugy akarok rád nézni, mint akkor, amikor először néztem a szemembe... Nyisd ki, vagy tönkreteszem magamat: nem mozdulok innen!...

Joyzelle:

És akkor távozni fogsz?...

Lancèor:

Ígérem, Joyzelle!... Mielőtt egy fecskének, egy gondolatnak ideje volna ideröppenni arról a

redőjében lappangó titkot is. Attól félnek ők, hogy a magyar nyelv térhódítása a tisztképzésben nem fog megállani a mai méreteknél, hanem terjedni fog egyre, amíglen végül ki nem szorítja egészen a német nyelvet. Ah, mely nevezetes fordulat! Hát már itt vagyunk, főméltóságú hercegek és miniszterviselt kegyelmes urak? A tegnapi dőlyf átcsapott a másik végletbe s lett belőle oktalan gyvaság? Avagy van-e józan alapja ama feltevésnek, hogy mi meg akarjuk magyarosítani a hadsereget? Senki ezt Magyarországon nem akarja, még az obstrukciós tábor sem. Annak a hadseregnek ugyanis van egy osztrák része, azt mi meg akarjuk hagyni annak, ami most: teljesen osztráknak. De a hadsereg másik részét, a magyart, azt akarjuk mi kiragadni ebből a mai állapotából, amelybe törvény ellenére jutott. A közös hadsereg magyar része ne maradjon továbbra is osztrák: ez az, amit minden magyar ember követel. Jól megérték amodaát: minden magyar ember, nemcsak Barabás Béla és Ugron Gábor, hanem Tisza István és Andrassy Gyula is.

Az a közös hadsereg kétféleképp lehet közös. Vagy úgy, hogy osztrák részében is épp úgy kidomborodik a magyar jelleg, amint az osztrák jelleg domborodik ki a magyar részben. Vagy pedig úgy, hogy a magyar részre a magyar államiság nyomja rá bélyegét, az osztrák részre pedig az osztrák államiság. Az előbbire volt 1867-től maig ideje és alkalma a döntő tényezőnek, de nem élt sem az idővel, sem az alkalommal. Ennélfogva most sora kerül a másik móduak. Annak, amely szerint a magyar állam a közös hadsereg magyar részében érvényre juttatja alkotmányos befolyását és nemzeti jellegét, szabadjára hagyván Ausztriának, hogy a közös hadsereg osztrák részében a megfelelő átalakításokat ő is megtegye. Csak arról az egyről kell az uraknak immár végképp lemondaniok, amibe — úgy látszik — tulontul beleszoktak; arról ugyanis, hogy Magyarország a maga vérvél és pénzével hozzájáruljon olyan hadsereghez, amelynek csupán a neve közös, de amely kéréllhellenül osztrák minden ízében, minden intézményében s egész szerkezetében. Mondtuk már s nem győzzük ismételni: egyenlő rangu és egyenlő jogu szövetségstársai szívesen maradunk Ausztriának, de hogy továbbra is balekjei maradjunk, arra sem magyar parlament, sem

magyar közvélemény, sem magyar ellenzék, sem magyar kormánypart soha többé nem lesz kapható.

BELFÖLD

Gróf Khuen — miniszter. A Magyar Nemzet bécsi táviratot közöl, amely szerint gróf Khuen-Héderváry Károly a jövő hét végén érkezik vissza olaszországi utjáról és amikor a delegáció befejeztével a képviselőház ismét összeül, át fogja venni a felső személyes körüli minisztérium vezetését. A félhivatalos csak nagy fenntartással közli a hírt, de mi hozzátehetjük, hogy a M. N. értesülése teljesen megegyezik a mi hiteles információkkal.

Apponyi-Bánffy. Gróf Apponyi Albert holnap délután félhútra összehívta politikai barátait a Hungáriában levő klubhelyiségükbe. Ennek a meglehetősen oszontációval bírdett értekezletnek tagadhatatlan politikai jelentősége van, főképp ha egybevetjük némely lapnak egy készülő ellenzéki koncentrációról szóló híreivel. E hírek némelyike szerint gróf Apponyi Albert és hívei elégedetlenek Pitreich hadügyminiszternek a delegációban tett nyilatkozataival, amelyek szerintük ellentétesek a szabad-elyűpárt kilencen-bizottságának katonai programjával. Ennek következtében Apponyiék fölmentve érzik magukat minden obligó alól és az aktív ellenzéki szerepre szándékoznak lépni, számítván ebben az összes ellenzéki pártokra. Érdekesen egészíti ki ezt a kombinációt egy, Apponyihoz köztudomásúan közelálló lapnak az az értesülése, hogy Apponyiék és Bánffyék között közeledés van készülöben. Följegyezzük ezt is, mint érdekességet, de hozzáteszzük, hogy a hírt, legalább ma még, a legnagyobb tartózkodással kell fogadnunk.

A hadügyi albizottság jelentése. A magyar delegáció hadügyi albizottságának előadója, Müntich Aurél már megszerkesztette terjedelmes jelentését, amelyből a közelebbi érdekesebb adatokat emeljük ki: A magyar tiszteknek elhelyezéséről a jelentés a leghatározottabban hangsúlyozza, hogy magyar tisztek a jövőben nem-magyar csapatokhoz csak rendkívüli esetekben és ritka kivételképpen lesznek beosztathatók.

Az oktatási reformokat megnyugvással fogadják a jelentés, valamint azt is, hogy ezentul nemcsak az ezredek, hanem a magasabb parancsnokságok is kizárólag magyarul fognak a polgári hatóságokkal levelezni és hogy a katonai kincstár kaszárnyáin magyar főliras is, a többi kaszárnyán pedig kizárólag magyar főliras fog alkalmaztatni.

A jelentés továbbá bangsulyozza a magyar ipar kvótászerű részletezésének köveletését és a második arzenálnak Magyarországon való felállítását.

A hadbírótság állományának szaporításánál uta-

síttatik a külügyminiszter olyan hadbírák kellő számú alkalmazására, akik teljesen bírják a magyar nyelvet. Végül az új átvuk beszerzését fejtegeti a jelentés, részletes számításokat téve a tüzérségi reform költségeiről, amelyeket 165 millió koronában állapít meg.

A bodajki választás. Fejérmegye bodajki kerületében a tegnapi megtartott képviselőválasztás azzal végződött, hogy az éjféltűn két óraker kibírdelt eredmény szerint a szabadelyűpárti gróf Széchényi Viktor 740, a függetlenségi párti Szeless Ödön 694 és a néppárti Perczel 1035 szavazatot kapott. Abszolút többség nem lévén, Perczel Béla és gróf Széchényi Viktor között pótválasztás lesz. Előreláthatóan gróf Széchényi fog a pótválasztásból győztesen kikerülni, mert a függetlenségi választók minden bizonyynal részavaznak.

A honvédelmi államtitkárság. A Reichswehr azt írja, hogy Gromon Dezső honvédelmi államtitkár lemond arról az állásáról, mert az Adria tengerhajózási társaság elnökévé választják meg. Gromon utóda, a Reichswehr szerint, Müntich Aurél országgyűlési képviselő lesz. A mi értesülésünk szerint ez a hír csak annyiban módosul, hogy a honvédelmi államtitkár mostani állását nem az Adria hajózási társaság elnöki székével, hanem az Adria biztosító társaság budapesti vezérképviselőjének állásával cseréli fel.

Korodi Lutz lemondása. Korodi Lajos, az ismert zöldsézszer képviselő, aki az izgatás miatt rámérnt büntetés elől Berlinbe menekült és ott tanári állást kapott, egy estilap berlini távirata szerint, tudatta Perczel Dezső képviselőházi elnökkel, hogy lemond mandátumáról.

A 8. §. körül.

Budapest, február 19.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottságának mai üléséből a következő félhivatalos telegramm érkezett Budapestre:

Baernreuther elnök közli a külügyminiszternek Schönburg herceg delegátus kérdésére érkezett választ, mely szerint a nemzetközi szerződések aláírását illetőleg ezidőig nem folytattak egységes eljárást, mert a két kormány a kiegyezési törvény 8. §-át különbözően magyarázta, nevezetesen az irányban, hogy ez a paragrafus csak a kereskedelmi szerződésekre vagy pedig mindennemű nemzetközi szerződésre alkalmazandó-e. Mivelhogy izentváltás utján kölcsönös megértés nem jött létre, legközelebb a külügyminisztérium, valamint a két kormány képviselőiből álló bizottság fog tanácskozni, hogy szilárd szabályokat állapítsanak meg a követendő eljárásra vonatkozólag.

helyről, ahol ő van, hogy rajtakapja kezemet a te kezében! — Mihelyt kinyitottad az ajtót!... Könyörgök, Joyzelle!... Így nagyon kegyetlen a dolog!... Ugy állok ennél az ajtónál, mint valami vak koldus... Csak az árnyékkodat látom a levelek közt... Ezek az ocsmány vas-rudak elakarják a képedet... Csak egy szabad pillantást, Joyzelle, hogy egészen lássalak; és akkor tovaosonok, mint a tolvaj, aki futása közben mesés kincseket hullat el!... Senkisésem tudja meg és mi boldogok leszünk!...

Joyzelle:

Lancőr, ez iszonyu!... Nem reszketek soha, de most elfog a remegés!... Talán az ételleddel játszol; s akkor eljátszod az enyémet is! Mi az a nagy fény, ami egyszerre szétárad?... Fenyegyet bennünket... el fog árulni bennünket!...

Lancőr:

Nem, nem! A nap két fél a fal mögött... Az ártatlan nap, a jó májusi nap jön, hogy bennünket fölvidítson!... Nyisd ki hát, nyisd ki gyorsan! Minden elmulasztott pillanat növeli a veszedelmet, amitől félsz!... Csak egy mozdulat, Joyzelle, kezdednek egy rándulása... és — hitemre! — az élet kapuját tárod löli előttem!...

(Joyzelle a zár kulcsát megtordítja; az ajtó kinyílik; Lancőr lép a küszöbön.)

Lancőr (Joyzellel a karjaiba kapja):

Joyzelle! ...

Joyzelle:

Itt vagyok! ...

Lancőr:

Egy csókban, egy pillantásban enyém a kezéd, a szemed, a hajad, az ajkad... enyém a szerelemnek minden ajándéka!... Itt tartom mindazt, amiből egy parányi sem jutott még nekem!... Karjaim annyira meg vannak lepetve, hogy nem

bírnak el ennyi üdvösséget... és egész életem kérés arra, hogy befogadjon ennyi boldogságot!... Ne vond el tőlem a homlokodat... ne menekülj az ajkaidal!...

Joyzelle:

Nem azért teszem, hogy kerüljelek, hanem azért, hogy közelebb férjek hozzád...

Lancőr:

Ne fordítsd el a fejedet; szempilláidnak egy árnyékát, szeméidnek egy sugarát se vedd el tőlem!... Nem is órákra, csak rövid percekre terjed a mi boldogságunk!...

Joyzelle:

Mosolyodat kerestem...

Lancőr:

És a tiéd találkozik vele az első csókban, mely ajkainkat összeforrasztja, hogy sorsunkat egyesítse!... Ugy tetszik nekem most, hogy mindig látalak és mindig öleltelek; hogy folytatom a valóságban, a paradicsom küszöbén azt, amit a földön műveltem, amikor csókoltam, öleltem az árnyékkodat...

Joyzelle:

Éjszaka csókoltalak téged, amikor álmod voltál...

Lancőr:

Nem kételkedtem soha...

Joyzelle:

Nem féltem soha...

Lancőr:

És mindent megkapok...

Joyzelle:

És minden boldoggá tesz!...

Lancőr:

Milyen mélyek a szemeid és hogy tele vannak bizalommal!

Joyzelle:

És milyen tiszták a te szemeid és mennyi bennük az elszánt akarat!...

Lancőr:

Hogy' föl ismerem őket újra!...

Joyzelle:

Hogy' föl találom őket újra!...

Lancőr:

Kezeid úgy pihennek a vállaimon, mint akkor, amikor álmaimban vártam rájuk és nem mertem fölébredni...

Joyzelle:

És a te karod éppen úgy fonódik a nyakam körül...

Lancőr:

Éppen így csókoltdak le szemhéjaid a szerelem leheltetére...

Joyzelle:

És éppen így ragyogott a könny a te fölnyíló szemeidben...

Lancőr:

Ha ilyen a boldogság...

Joyzelle:

A balsors nem jön, amíg a szerelem kötve tartja...

Lancőr:

Szeretsz?...

Mindenekelőtt állapítsuk meg, hogy amikor a külügyminiszter Schönburg hercegnek válaszol: ez csak látszat. Voltaképpen Schönburg is, a külügyminiszter ur is egy harmadiknak válaszolnak, gróf Apponyi Albertnek, aki a magyar delegációban érdeklődni próbált aziránt, mi igaz abból, hogy a nemzetközi tengerjogi kongresszuson Magyarország nem lesz önálló államhoz képest külön képviselve? Erre vagy azt kellene felelni, hogy igaz, vagy azt, hogy nem igaz. De az osztrákok nem szoktak egyenesen válaszolni. Ha Koerber akar valamit felelni, akkor Derschatta szólal meg, s ha Goluchowskinak kellene szót állnia, akkor Schönburgból tör ki egy interpelláció. S így tudjuk meg kerülő uton, hogy Magyarországnak a nemzetközi tengerjogi kongresszuson való képviseltetése körül baj van. A két kormány az 1867: XII. t. e. 8. §-át különbözően magyarázta; izenétváltás folyt, mely kölcsönös megértésre nem vezetett; és legközelebb a külügyminisztérium, valamint a két kormány képviselőiből álló bizottság fog tanácskozni, hogy szilárd szabályokat állapítsanak meg a követendő eljárásra vonatkozólag. Nohát a külügyminiszter annak ez a sakkhuzása arra vall, hogy megirigyelte Koerber babérait, s ha csak perfidia kell, telik tőle is. Az ő ugynevezett válaszából, mely látszatra Schönburg hercegnek, voltaképpen pedig Apponyi Albertnek szól: egy dolgot találunk csak természetesnek. Azt, hogy a magyar kormány a kiegyezési törvény 8. §-át nem magyarázta úgy, mint az osztrák kormány. Ezt értjük. Ha merete volna úgy magyarázni, mint az osztrák, fejére dőntenék az egész parlamentet. Ha van a kiegyezési törvénynek paragrafus, melynek abszolút világosságát fölt nem zavarja, a nyolcadik paragrafus az, mely borotvaélesen kontrastingál közös és nem közös ügyek között. A kultusz-ügyek terén is megülhetnek fel nemzetközi vonatkozások s világos, hogy azok nem olyan természetűek, melyek Magyarországot és Ausztriát közösen érdekelnék. A kultusz-ügyek Magyarországon belső dolgai s ha nemzetközi vonatkozásokban igénybe is vesszük a közös diplomáciai képviselőket, ez csak a közvetítő posta szerepét viszi, de beleszólása nincs és nem is lehet. Az egyházpolitikai kérdések rendezésénél megtaláljuk a világító példát. Kálnoky akkori külügyminiszterre várt a közvetítés feladata. Szerepét félreértette és a közvetítésen felül bele is akart avatkozni a rendezésbe. Megbukott. A magyar király megtorolta rajta a tulkapást. Mert aki egyszerűen

csak posta, az ne akarjon és ne merjen több lenni. Így áll a dolog a kultusz terén. Amde az is elég világos, hogy az igazságügy szintén belügy Magyarországnak és egyetlen vonatkozásában sem lehet közös ügy Ausztriával. Ha a tengerjogi nemzetközi rendezésről van szó, a szerződés közvetítésével törvényünk értelmében megbizuk majd a közös külügyi képviselőket, de a megvitás céljából összeülő kongresszuson Magyarország a magyari érdekeit külön fogja képviselni, mert csak külön képviselheti. Az a bizonyos 8. §. kontrastingál közös és nem közös külügyek között. Hogy az igazságügyi kérdések szabályozása a nem közös ügyek közé tartozik, az bizonyos. Ez a mi dolgunk s Ausztriának semmi, de semmi köze hozzá. Punktum. Azért természetesnek is találjuk, hogy a 8. §-t a magyar kormány nem magyarázta úgy, mint az osztrák kormány. De másrészt az se lep meg bennünket, hogy viszont az osztrák kormány a mi törvényünk legvilágosabb szövegébe is homályt szeretne belopni. Ez osztrák tempó. Koerber hónapok óta ilyen manőverekből él. De eddig Koerber monopóliuma volt szantszándékos bonyodalom-csinálás, holott a ma érkezett félhivatalos telegramm már Goluchowskit is Koerber vetélytársának leplezi le. Most már ő is homályosnak látja a világot, határozatlanok a határozottak, vitásnak a bizonyos. Am legyen. Am hívja össze csakugyan azt a közös kormánytanácskozást. Am kísérték meg valóban elhomályosítani a kiegyezési törvény 8. §-át. De azt ne reméljük, hogy abban a tanácskozásban a magyar kormány eláruhathatja a világos magyar törvény szavait s a nemzet törvényben biztosított jogát. Azt a jogot az egész magyar nemzet őrzi s meg is fogja őrzeni. Hogy pedig a Koerber-betegség ragályos és a külügyminiszter ur is megkapta: följegyezzük magunknak. Majd vígyázzunk.

Osztrák delegáció.

Bécs, február 19.

Az osztrák delegáció ma délelőtt folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását.

Pitresich közös hadügyminiszter napirend előtt válaszolt több interpellációra s ezeken során Bianchininek azt feleli, hogy az olajos szardiniát nem kívánja a hadsereg számára beszerezni, mert az olajba tett hal nem vált be a nép élelmézésére, ami pedig némely tábori lelkész mellőzését illeti, annak oka az volt, hogy az illetők nem állottak meg sikeresen a vizsgát.

Báró Spaun tengernagy közli, hogy mihelyt a tengerészetben az élelmszállítási szerződésnek lejárnak, az élelmezést saját kezeisébe veszi át a kormány és akkor próbát tesz az olajos szardiniák beszerzésével. Sylvester interpellációjára azt válaszolja, hogy a pélat arzenál polgári munkásainak sanyaru helyzetéről szó ő adatai nem igazak.

Most sorra került a hadügyi budget általános vitája.

Sustersich hosszasan fejtegeti a belpolitikai válság okait, amelynek legsúlyosabb következménye az, hogy Magyarországon még mindig nem lehetett beborozni a tavalyi unjonctiót. A válság átterjedt a hadseregére is. Államférfiaink nagy bünt követek el, amikor türtök, hogy idáig barapózzák a züllés. Pedig a válság még nem érte el telopontját. A kormány a parlamenteket okozták, pedig ők a hibások, mert nem tudták meglekezni a parlamenteket. A politikai bonyodalmak megrendítették az államháztartást, megrontották gazdasági helyzetünket. Ha a viszonyok nem javulnak, nem is sokára odajutunk, hogy a sor a kerülő hadkötelesekből nem kerül ki a szolgálatra alkalmas fiatalok. Szóvateszi a felségjogok eredete és természetéről körül kioldódott harcot; nem akar belebocsátani abba a vitába, vajjon a felségjogok az alkotmányjogok értelmében korlátlanul illetik-e a koronát, vagy sem, mert hisz a jogok felett az uralkodó rendelkezik és a korona elég erős, hogy megvédje felségjogait. De az uralkodó hozzájárult jogainak korlátozó interpretációjához s így mi nem tehetünk egyebet, mint hogy kivívánusuk, hogy ez a korlátozás lennáll Ausztriában is és az osztrák parlamentet e tekintetben ugyanazok a jogok illetik meg, mint a magyar törvényhozást. Sokkal fontosabb ennél a kérdésnél az ugynevezett katonai vívmányok: a magyar tiszteknek magyar csapatokhoz való áthelyezése és a katonai oktatás reformja. Ezek az engedmények szükségképpen az önálló magyar hadsereg fogják vezetni. Szívesen megszavazna a hadügyi költségvetést, ha azok méltányosan volnának leosztva; de Ausztria 201 millió koronát fizet, Magyarország pedig csak 78.4 milliót, holott igazságosan bennünket csak 160 millió korona terhelne, Magyarország pedig 128 milliót kellene fizetnie. Ausztria 42 millióval többet vállalt magára, semmint megilletné. Az osztrák adófizető polgárság joggal vonhat ezért felelősségre bennünket, pedig ezek a terhek még nyomasztóbbak lesznek Ausztriára nézve, melyet behozzák a két éves katonai szolgálati időt, amely szintén magyar törekvés.

Marchet a tüzérség új fölfegyverzésének kérdésével foglalkozik és töltetlen takarékosagot tart szükségességnek. Az acél vagy bronz kérdéseknél megoldását az egyedül kompetens tényezőkre kell bízni. Ha a bronz mellett való döntés az iparosok jogosult reménykedését hiúsította meg, akkor ezeket lehetőleg kárpótolni kell. Szóvateszi a hadügyminiszter tükos rendelkezést; az abban követelt ezrednyelvismerete az igazságosság kérdése és a németek sohasem szálltak szembe tárgyalások okokkal még akkor sem, ha azok rájuk nézve újabb áldozatot jelentenek is. Fügyelemzetei a hadügyi igazgatást, hogy e kérdésben a valóság szükségleten túl ne menjen és a követéseket ne töltsa. Felvilágosítást kér a hadügyminiszteről, hogy igaz-e, hogy a tiszteknek írásban és szóban kell bírniok az ezred nyelvét? Kis követelésekből, melyek bizonyos fokig jogosultak, később nagy nemzeti kérdések keletkeznek. Magyarországgal szemben sohas kerülünk volna ily helyzetbe, ha belső összeütközések nem lettek volna. A magyar törekvések köz ogi motívumokból eredtek. A miniszter sem tudta az engedményeket megokolni. A magyar hivatalos körök visszavonulása a magyar szolgálati és vezényleti nyelv követelése elől tárgyi okokból történt.

Wassilko (rutén): Hangsúlyozza, hogy súlyos aggodalmi vannak a magyaroknak adott engedmények miatt, mert a magyarok ragyzási hőbortjukban nem fognak megállni.

Báró Gautsch elnök kéri a szónokot, hogy ilyen kifejezésektől tartózkodjék.

Wassilko: Reméli, hogy Bécsben akad majd erős kéz, mely legyüri a magyar aspirációkat. Szimpatiajt fejezi ki az oroszok iránt, akiknek győzelmet kíván.

Kilemann (nagynémet): Nincs ki fogása egy önálló magyar hadsereg ellen, de a kötségeit egyedül a magyaroknak kell viselniük. Felolvassa az 1849-iki debreczeni országgyűlés függetlenségi nyilatkozatát és kijelenti, hogy Magyarországon még mindig élnek ezek a tradíciók.

Báró Gautsch elnök: Az ilyen nyilatkozatokat nem engedhetem meg!

Tollinger panaszkodik a kormányának a párbajellenes szövetség ellen ellogiált állásponjtja miatt és sajnálja, hogy a párbajjal való visszaléte még mindig fennáll a tisztek között és a hadi vezetőség mtsem tesz annak korlátozására.

Kramarz Oroszország iránt való leghőbb rokonszértséget ad kifejezés, keményen elítéli a nemzetközi jognak Japán részéről való megsértését és hangsúlyozza, hogy az európai hatalmaknak, melyeknek saját érdeklükben kellene Oroszország körül seregienők, a Japánnal való diplomáciai érintkezés korlátozásával kellene kimutatnók telfogásukat a népiog e megsértéséről. A tervre a magyar követésekre, kijelenti, hogy az ismételten hallalot kis tás: „Eddig és ne tovább!” nem nyugtatta meg teljesen, mert nálunk bizonyos ponton tért foglat a fatalizmus és biznak azokban kinek kezeiben van a politikai vezetés. Az olyan szaggatott állam, mint a miénk, nem baroképes. Auszria csak akkor nyer előnyt, ha minden népek megadják, ami megilleti és mit a népeknek meg kell majd adni, csakhogy sokkal drágábban, mint ma. Szóls sajnálja, hogy a csehek belpolitikai viszonyok miatt kénytelenek a költségvetés ellen szavazni. (Teleszés.)

Erre a vitát berekesztik.

Schneider delegátus Fiedler amaz állítása ellen fordul, hogy a magyarországi nemzetiségek meg vannak ott elégedve a jelen kormányrendszerrel. Kifogásolja továbbá Marchet delegátus amaz állítást, hogy Magyarországon 16 millió magyar van. Csak hat millió magyar van. a többi szláv.

Jövő ülés holnap délelőtt 10 órakor lesz.

Bécs, február 19.

Az osztrák delegáció holnap éjelenappal fog ülésezni s hétfőn be fogja fejezni a hadügyi költségvetés tárgyalását. Ezzel a delegációsális budgetek második olvasását bevérgzik. A jövő egész héten a magyar delegáció tárgyalásai fognak folyni, hétfőn, e hó 29-én pedig mind a két delegáció ülést fog tartani, hogy kölcsönösen átvegye a nunciumpokat.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háboru.

Budapest, február 19.

Csak szegény, hervadt virágok voltak itt... (Ámulva körülnéz; mert a szomorú kert — Lancéor belépte óta — lassankint, a nélkül, hogy a szerelmesek észrevették volna, magikusan átalakult. A vad növényzet, a sok mérges füv rendre megnőtt és mindegyik — a maga fajához képest — pompás, csodálatos virágokat hajtott. A vézna szulakból hatalmas folyondár lett; nagyszerű kelyhei körülfogták a fákat; és a fákon tömérdek érett gyümölcs duzzadoz és mesés szépségű madár-raj tanyáz. A fehér sármány-bogyó délkézzel cserjéje magasodott és lilomnál szélesebb virágok nyílnak rajta. A halovány sikkantyu szára megnyúlt és bojtjai most olyanok, mint egy-egy mályvaszínű napraforgó... Pillangók csapognak, méhek zümögnek, madarak dalolnak, gyümölcsök hullanak a fákról és ragyogva árad a fény. A kert távlatá végtelenbe nyúlik; és jobbfelől márványmedencét lát a szem, félig elrejtve babér-rózsák és ivve hajló heliotropok lugasa mögött.)

Joyzelle (szemeit fölnyitja):

Ó, hogy mondd ezt az igent!... Igen, a szív mélységeig, a gondolat és a lélek mélységeig!... Tudtam talán; de ki kellett mondanom, e nélkül még a csókjaink sem számítanának... Most elég!... Ez fogja táplálni az életemet; a világ minden gyületele sem pusztíthatja el és harminc-estendei szenvedés sem merítheti ki! Fényárban bolyongok és rám szakad az egész tavasz!... Nézek az égre és a kert felébredt! Hallod a madarak énekét? Daluktól csattognak a fák!... Ismétlik a te mosolyodat és a bübajos „igen”-t! És látod a szugarakat? Ragyognak a hajdon, mintha tűzben játszadozó gyémántok volnának!... És a virágok ezreit?... Ránk hajolnak, hogy kilessék a szemünkből annak a szerelemnek a tikkát, amit nem ismernek.

Joyzelle (szemeit fölnyitja):

Csak szegény, hervadt virágok voltak itt... (Ámulva körülnéz; mert a szomorú kert — Lancéor belépte óta — lassankint, a nélkül, hogy a szerelmesek észrevették volna, magikusan átalakult. A vad növényzet, a sok mérges füv rendre megnőtt és mindegyik — a maga fajához képest — pompás, csodálatos virágokat hajtott. A vézna szulakból hatalmas folyondár lett; nagyszerű kelyhei körülfogták a fákat; és a fákon tömérdek érett gyümölcs duzzadoz és mesés szépségű madár-raj tanyáz. A fehér sármány-bogyó délkézzel cserjéje magasodott és lilomnál szélesebb virágok nyílnak rajta. A halovány sikkantyu szára megnyúlt és bojtjai most olyanok, mint egy-egy mályvaszínű napraforgó... Pillangók csapognak, méhek zümögnek, madarak dalolnak, gyümölcsök hullanak a fákról és ragyogva árad a fény. A kert távlatá végtelenbe nyúlik; és jobbfelől márványmedencét lát a szem, félig elrejtve babér-rózsák és ivve hajló heliotropok lugasa mögött.)

vasut elágazásánál fekszik. Ez a lassu és védekező visszavonulást jelzi. Azt, hogy Oroszország addig, míg a kiegészítő csapatok meg nem érkeznek, nem akar döntő ütközetre vállalkozni. Csak hogy az a kellemetlen, hogy most már, a kommuniké megjelenése után, Japán is tudja, hogy nem akar. Annál inkább fog tehát ókarni. Kell, hogy akarjon. Japánnak életérdeke, hogy a döntő ütközetet addig provokálja, míg 6 van tulsulyban. Életérdeke, hogy ezt az ütközetet megnyerje, hogy a manduriai orosz haderőt megsemmisítse. Valószínűnek tartjuk tehát, hogy Japán mindent elkövet ennek a céljának minél előbb való elérésére. És abban, hogy szárazföldi csapatainak mozdulatairól semmiféle biztos hír nem érkezik, annak jelét látjuk, hogy éppen a jelzett irányban készít valami nagy tervet elő. Ennek a feltevésünknek a helyessége mellett szól annak a japán katonai attasénak kijelentése, ki a *St. James Gazette* tudósítójának azt mondta, hogy a japán sereg szárazföldi terveinek a sikere éppen a csapatmozdulatok teljes eltitkolásától függ. Kijelentette továbbá, hogy azok a hírek, melyek japán csapatoknak Liaotong félszigetén vagy Manduria más pontjain való partraszállását jelzik, nem alkalmasak biztos következtetésekre, mert ezek a csapatok csak arra valók, hogy az oroszokat a legkülönböfélé helyeken bosszantsák és hogy a hadvezetőséget konfundálják. De mindamellett nem csalódunk talán, ha felteszszük, hogy abban az esetben, ha az orosz főhadiszállás valóban az északi Kharbinban lesz, a japánok csapatai zömét nem a Kharbintól 900 kilométernyi távolságban fekvő Port-Arthurban, sem a Jalu folyónak 700 kilométernyire fekvő torkolatánál igyekeznek majd partraszállítani, hanem Vladivosztkban, melyet csak 500 kilométer választ el Kharbintól. Ha ez a tervük sikerülne, akkor könnyen hatalmukba kerithetnék a Vladivosztkból Kharbinba vezető vasutat is és ezt is hadicéljaikra használhatnák fel.

Mulatságos, hogy a japánok eddigi fényes győzelmei, merész tervei és további sikerekre való kilátásai mellett, Oroszország különböző forrásokban úgy nyilatkozik már Japánról, mint valami teljesen legyőzött ellenfélről. Így egy Alexejev nevű ezredes, a port-arthuri hős névrokona, egy kopenhágai újságíró előtt kijelentette, hogy a japánoknak a háboru után ki kell üríteniök Koreát, el kell ismerniök Korea integritását és meg kell fizetniök a hadiköltségeket. Mégis szerény ember ez az Alexejev! Ha már követel, mért nem követel többet? Például, hogy a japánok hagyják el ősi hazájukat, hogy a mikádó álljon be a cár csizmatisztójának, hadd tudja meg a világ, hogy az orosz hajókat nem lehet büntetlenül viz alá süllyeszteni, hogy az orosz tábornokokat nem lehet csak úgy hencserebből babáiraiktól megfosztani. Az a nép, mely Oroszországot legyőzi, megalázza, csuffa teszi, presztízst és cafatokra tépi, a katonai erejét körülöngő nimbuszt szétfújja: az lakoljon. Persze csak intervjúkban, jelentésekben, a türelmes papiron...

A jó, türelmes papiron, mely heteken át hirdette, hogy mennyire lelkesedik az orosz nép a kaletzásiai háborúért, míg az újabb hírek mind jobban megerősítik, hogy az az egész lelkesedés a hivatalos körök fantáziájában lobogott csak, hogy a néphangulat határozottan a kormány ellen fordul. Mind hangosabban hallszik a szemrehányás, hogy csakis a kormány rablópolitikája idézte fel a háboru rémeit és a szocialista és forradalmi sajtó olyan merészen kezd szólan, hogy a kormányt méltán tölti el a legnagyobb aggodalom. A belső forradalom ropant erővel visszazsoritott áradata sohasem harsogott olyan félelmetesen, mint most és sohasem volt annyira közel ahhoz, hogy a gátokat áttörje, mint most. Az orosz szociáldemokrácia központi organuma, az *Izseka* ezt egészen nyíltan hirdeti és kijelenti, hogy Oroszországra már felvirradt a forradalom korszaka. A *Revolucjonnaja Russija* pedig, mely a forradalmi szocialistáknak közlönye, a leghevesebb agitációra biztatja fel hiveit és azzal biztatja őket, hogy közel van az elszámolás ideje. Még merészebben szól hozzá a helyzethez az alkotmánypártiaknak organuma, az *Oszvobodente*, mely azt bizonyítja, hogy „a hivatalos Oroszország az egész világ előtt rendszere-

sen hazudott. Hazudott minden szükség nélkül, ügyetlenül és gyermekesen. Plehve szájával azt hazudta, hogy Finnországban minden rendben van, hivatalos nyilatkozatokban pedig azt hazudta, hogy a kisenevi vérengzést a csészelék és maguk a zsidók idézték elő. Most már nem akad Európában ember, aki a cárnak hinni fog." Ime, az orosz nép lelkesedése a háborúért, ime, az orosz népigazi hangulata! Sötét, sötét ez és egy cseppet sem fogja felderíteni az orosz kormány az a híresztelése, hogy Anglia ellen is háborúra készül. Ugy látszik, hogy a vérnek szagával akarja a népet mámorossá tenni, hogy új háboruk ígéretével akarja szenvedélyeit más irányba terelni. Csak hogy az orosz nép először a maga nagy harcait akarja megvívni, az orosz nép semmit sem óhajt inkább, mint a cárizmus politikájának és vele együtt az abszolutizmusnak bukását.

Sokfelé lesz tehát legközelebb Oroszország ereje lekötve. És a pétervári dicsekedések, hogy így, meg amúgy érdeklődik a Balkán iránt, sehoggy sem akarják a kellő hatást megtenni. Ó-Szerbiában már javában verekednek a törökök és albánok és az első tavaszi napsguár valószínűleg egész Macedóniában lángra gyújtja a lázadás lappangó tűzét. Persze mi nyugodtak lehetünk, mert, illetékes nyilatkozatok szerint, nem fogunk a Balkán-államok ügyeibe beavatkozni. De már minap felvetettük a kérdést, hogy mi lesz akkor, ha más hatalmak nem lesznek ilyen higgadt szemléelői a balkáni embergyilkolásnak és helyettünk ők fognak a veszedelmes játéka beavatkozni. És ime, máris akadnak érdeklődők. Az angol felsőházban máris meginterpellálták *Landsdowne* külügyminisztert a macedóniai kérdésben és a nemes lord gunyos mosolyal jelentette ki, hogy abban az esetben, ha Ausztria-Magyarország és Oroszország „kisérlete” nem sikerülne, akkor a kormány emlékezni fog arra a kijelentésére, hogy az illető provinciákban drasztikusabb és energikusabb reformok keresztüvitelére lesz szükség.

Talán ez a kijelentés felrzza egy kissé álmoságából külügyi kormányunkat és meggyőzi arról, hogy a szomszédágunkban dúló tűzvész felett mégsem lehet megnyugtató frázisokkal napirendre térni és megérteti vele, hogy talán mégsem szorítkozhatunk azoknak szerepére, kik kordon mögöl nézik végig valamely ház leégését... Ez a kordon könnyen elszakadhat és arról a házról szikrák pattognak, zsarátnokok hullnak és — nekünk is vannak házaink.

Szárazföldi csata előtt.

London, február 19.

A *Times*nak jelentik Tokióból: Minden jel arra mutat, hogy az orosz csapatok Liangjangtól a Jalu folyóhoz vonulnak. Égészen bizonyos, hogy a Jalutól délre nincsenek orosz csapatok. Az ellenséges szárazföldi csapatok összehúzódsáról szóló hírek teljesen valótlanok. Ugy látszik, hogy Japán egyelőre kerülni akarja a nyílt tengeri ütközetet, mert bebizonyult, hogy a torpedónaszádokkal sokkal kevesebb költség és emberáldozatok árán jobban éri el célját.

Pétervár, február 19.

Határozottan megcáfolják azt a hírt, hogy az orosz kormány elhatározta a turkesztáni haderő mozgósítását és Aigan sztan megtámadását. Oroszország nem foglalkozik ezidőszertit efféle tervekkel.

Készülődések.

London, február 19.

Tokióból jelentik: A mikádó elrendelte, hogy az állami kincstárban levő összes aranykészletből és aranyrudakból pénzt verjenek és a japán nemzeti bank rendelkezésére bocsássák tartalékának növelésére. A mikádó tegnap azokat az angol tengerésztiesteket fogadta, akik a két új japán hadihajót Génua-ból Japánba hozták, s köszönetét fejezte ki nekik. A császár ma az uralkodó-család összes tagjainak jelenlétében átadta a harctérre vonuló ezredeknek a hadi lobogókat.

Páris, február 19.

A *Matin*nek jelentik Karbinból: Az orosz hadsereg koncentrációja a legnagyobb rendben megy végbe. A legközelebbi napokban a moszkvai, kievi és varsói hadosztályok százhuszezer emberét várják. Tizenkét nap múlva négyhuszezer ember lesz együtt.

Madrid, február 19.

A Kanári-szigetről orosz hajó érkezett. A hatóságok értesítették a hajó parancsnokát, hogy a hajó csak igen rövid ideig maradhát a kikötőben és csak annyi szemet vehet föl, amennyi elég, hogy a legközelebbi kikötőt elérhesse.

Német hajó orosz szolgálatban.

London, február 19.

A *Daily Express*nek táviratozzák *Tientsin*-ből: Egy német cirkálóhajó Kiaucsauából jövet kivette a japán hajórajt Kiaucsautól *Veji-Haj-Veji*, de akkor a japán admirális távozásra szólította fel. A német cirkálóhajó állítólag dróttalan táviratozással értesíteni akarta az orosz hajóhadat a japán flotta mozdulatairól.

Katasztrófa a Bajkál-tavon.

Páris, február 19.

A *Národní Lisztine*nek táviratozzák Pétervárról: A Bajkál-tónak azon a pontján, amely 1447 méter mély, a jég kétszáz méter szélességben meghasadt a ráépített vasut sulya alá. Az eddig érkezett, teljesen megbízható hírek szerint hét utász-cerred és egy vasuti cerred a vízbe fullt.

Visszavonulás.

London, február 19.

Az újságok csekély figyelemben részesítik a cár manifesztumát. A *Times* figyelmeztet *III. Napoleon* szavára az 1870-iki háborúban: *Tout peut se rétablir.* (Mindent vissza lehet vinni régi állapotába.) Ugy látszik, hogy a cár elő akarja készíteni az orosz nemzetet az orosz haderő visszavonulására; erre enged az is követeltetni, hogy az orosz főhadiszállást Karbinba tették át.

Visszautasított ajánlat.

Köln, február 19.

Pétervárról táviratozzák a *Kölnische Zeitung*-nak, hogy Port-Arthurból érkezett jelentés szerint a helytartónál egy transzkaukázusi orosz földbírtokos felajánlott 5000 lovas kozákok, akiknek pompás lovaik vannak és önként hajlandók a harctérre menni, csak szállításukról kellene a kormánynak gondoskodnia. A helytartó visszautasította az ajánlatot.

Japán léghajók.

London, február 19.

A japán hajók fölszerelésére vonatkozólag arról értesítik a tengerészeti köröket, hogy a japánok egy vagy két gyorsgőzösüket földerítő szolgálatra olyképpen akarják berendezni, hogy léghajókkal látják el. Az ily módon fölszerelt hajókat arra az esetre készítik elő, ha a nagy tengeri viharok előlnek, a léghajók segítségével, nagy távolságról is kikémlelhesék az orosz flottát. Evvel a hírrel kapcsolatban azt is jelentik, hogy a legkisebb gőzösöket is földerítő szolgálatra rendezik be s gyorsjárásra alakítják át, hogy szénszállításra is használhassák. *Togo* tenger-nagy azt reméli, hogy gyorsjárású kis hajóival s a ballonok segítségével ki tudja kímélni az orosz segédhajókat és a Vladivosztki flottát.

A semleges Kína.

Bécs, február 19.

A külügyminisztériumokat nagy mértékben foglalkoztatja Kína semlegességének kérdése. Mikor Pekingben az angol, francia, német és amerikai követ megtudta, hogy a háboru megkezdődött, s hogy a háboru híre mily nagy izgalmat okozott a pekingi császári palotában, — azonnal tanácskozásra gyűlt össze s közös jegyzéket intéztek a hatalmakhoz, Kína semlegességének biztosítása ügyében. Az iniciatíva oka az volt, hogy a követek Pecsili tartományban zavargások kitörésétől tartottak s attól is félték, hogy a nép és az 1901 óta ott állomásozó európai katonai csapatok között konfliktusok támadhatnak. Az amerikai kormány az európai kabineteknek szintén körlevelet küldött, amelynek szövegét néhány nappal eelőtt közzétették. Az amerikai kormány se Pétervárra, se Tokióba nem küldte el a jegyzéket. Az amerikai kormány az európai kabinetektől választ kért, ami nagyon természetes és korrekt dolog volt. A válaszból tudjuk, hogy minden kormány helyesli Kína semlegességét; a hatalmak kimondták azt is, hogy Manduria, mely jogilag Kínáé, a semlegességből ki van zárva, tehát ott barcolhatnak a hadviselő felek. Ugyanekkor Japán is küldött a hatalmaknak körlevelet, melyben késznek nyilatkozik arra, hogy Kína semlegességét respektálja. Oroszország kijelentette, hogy erről a kérdéstről nem nyilatkozik addig,

mig az Egyesült-Államok jegyzékét meg nem kapja; kétségtelen azonban, hogy Oroszország is hozzájárul a hatalmak iniciatívájához, de Mandsuriát szintén ki akarja zárni a semlegességből. Ami Khina álláspontját illeti, a pekingi udvar e pillanatban a legbiztosabban el van szánva arra, hogy a semlegességet megőrizze, mert attól fél, hogy ha a cselekvés tereére lép, akkor az európai hatalmak beleavatkoznak a dolgba s a kalandnak Khina adja még az árát. Khina már azért is a legnagyobb tartózkodást fogja tanúsítani, mert a japán befolyás nagyon csökkent Khinában; még a híres *Juansziki* sem olyan nagy japánbarát már, mint eddig volt. Így valószínű, hogy a küzdelemnek Oroszország és Japán között párbaj-karakterre lesz, amit Oroszország is kíván.

Az új hármasszövetség.

Páris, február 19.

A *Figaronak* jelentik Pétervárról, hogy Németország hajlandó Oroszországért harcba menni. A múlt héten egy nagyalású német katonatisztet Vilmos császár sajátkezeivel levélét adta át a cárnak, amelyben Angliának ebben a háborúban tanúsított viselkedésével foglalkozik. Orosz hivatalos körökben *határozatlan számú* Németország támogatására. Egeszen nyíltan beszélnek az európai hatalmak új csoportosulásáról s azt hiszik, hogy az új hármasszövetség, amelynek tagjai Oroszország, Németország és Franciaország lesznek, belátható időben meg fog alakulni. Oroszországnak Anglia iránt való ellenséges indulata teljesen fokozódott, mert azt hiszi, hogy Anglia titokban részvesz az Oroszország ellen való háborúban és a katonai körök ma már egészen nyíltan beszélnek az Anglia ellen való háborúról. *Rodestomszki* tengernagy, a haditengerészeti vezérkar főnöke kijelentette, hogy lehetetlen az összes jelentkező tengerésziszteket Port-Arthurba küldeni, mert nemsokára sokkal nagyobb szükség lesz rájuk a Balti-tengeren.

Berlin, február 19.

Tokióból jelentik, hogy a japánok kedve nagyon a németek ellen fordult, mert az oroszok titkos szövetségeseink tartják őket. A japán újságok a németeket *tüzérsz-tolvajoknak* hívják, akik arra használják föl a tüzvészt, hogy lopanak és fosztogatassanak. A németek ellen való bizalmatlanság oly nagy, hogy egyelőre ki sem lehet irítani. Egy jökohámi újság jelenti, hogy az utadn egy kuli minden ok nélkül megvert néhány német gyermeket, azután így szót hozzák: — Várjtok csak, kutya németek, ha majd kiüt a háboru, valamennyitöknek levágjuk a nyakát, mert ti az oroszok szövetségesei vagytok!

Egy orosz ambasádé nézete.

Kopenhága, február 19.

A lapok egy interview-t közölnek *Alexajev*vel, az orosz követség vezető katonai astitájával, aki meg van győződve az orosz hadsereg fölényéről és hogy ez a háboru a legvéresebbek egyike lesz. Az interview-ban egyébként nincs semmi, amit más, tapasztaltabb diplomata már rég el nem mondhat volna.

A szövetséges franciák.

Páris, február 19.

Parlamenti körökben az hírlék, hogy *Sarrien*, a radikális baloldali elnöke a pártjától hozott határozati javaslatot melyben az volna konstatálandó, hogy Jaurès St. Etienneben teljesen a szocialista pártok nevében beszélt. Legközelebb a szocialista radikális balpártnak és a demokráta unióknak is elő akar a terjesztetni. Ezt a határozati javaslatot, amelyben Oroszországnak kifejezik Franciaország rokonérzését és azt a szilárd elhatározást, hogy az összes elválat kötelezettségeket egészen teljesítik, valószínűleg beadják a kamarában, ha Jaurès szívében a francia-orosz szövetség kérdését.

Hamis hír.

Berlin, február 19.

A *Times* tudóstírójának pekingi hírelében szemben, hogy a japánokat elűzték a csinghsai vonal mellől, miközben 150 japán el is fogtak és hogy elpusztítottak egy japán felderítő csapatot, mely a Pigeon-öbölben szállt partra japán részről ki jelentik, hogy nem kísérelték meg a partraszállást, miért is nem áll az, hogy embereket elűzték.

Bacsányi Csicséri Miksát, a 46. gyalogezredhez beosztott vezérkari alezredes — mint azt néhány nap előtt jelentették — *Pitreich* közös hadügyminiszter az orosz-japán háboru tanulmányozása végett Oroszországba küldeni határozta. Mint a *Magyar Távirati*

Irodának Szegedről jelentik, Bacsányi Csicséri Miksa holnap utazik Pétervárra, hol *II. Miklós* cárnál kihallgatásra jelenkezik. Onnan a szabériai vasuton az oroszok főhadiszállására, Vladivosztozkba utazik.

Háborus veszedelem a Balkánon.

Budapest, február 19.

A szélső Kelet nagy eseményei nem tudják elterelni a közvélemény figyelmét a Balkánról, ahol egyre válságosabb lesz a helyzet. Hiába fogadkozik Bulgária, hogy mindent békeségesen el fog intézni Törökországgal, folytonos fegyverkezései láttára nem igen hisznek többé békes szándékában. Legkevésbé a porta, amely nem most először figyelmeztette a hatalmakat, hogy a balkáni veszedelem forrása Bulgária, amely nyíltan is támogatja pénzzel és fegyverrel a macedon bandákat. A bolgárok vakmerősége, amióta Oroszország a szélső Keleten van elfoglalva, még szembetűnőbb és ha az egész országban fohász-kodó istentiszteleteket rendeztet az orosz fegyverek győzelméért, tisztán látható mögötte a cél, hogy Oroszország legalább hallgatag tűrje aknamunkáját Ilyen körülmények közt még fontosabb, mily magatartást fog követni a mi monárkiánk, mert ha igaz is, hogy Oroszország ereje nem merül ki a keletázsiai harctéren, e birodalomnak mégis szüksége van rá, hogy ne játszsza el a szláv népek rokonszenvét, különösen most, amidőn csaknem az egész világ rokonszenve ellenségei felé fordul. Másrészt seholsem láthatni eddig jelet, mintha Oroszország csekélyebb érdeklődéssel kísérelt a reformmunkát, amelyet monárkiánkál egyetértően megkezdett a Balkánon. Sőt bizonyára hűséges támogatója monárkiánk békés szándékának, nehogy a balkáni nyomodalmak elmérgesedése ott is fegyveres beavatkozásra kényszerítse.

A mai nap hírei közt figyelemreméltó egy newyorki lap közleménye, — ha igaz-e lap híre és nem börczeleokra szolgáló hmsítás — amely szerint a porta elkeseredett hangu jegyzékben értesítette a hatalmakat, hogy kétszázötvenezer katonát hadilábra állított, mert meggyőződött róla, hogy a Balkánon eskatis Bulgária meglenyítésével tudja helyreállítani a nyugalmat. Ha e jegyzék csakjaga szentment, úgy mihamar olyan események fognak bekövetkezni a Balkánon, amelyek külügyi kormányunkat nagy horderejű feladatok elé állítják.

Konstantinápoly, február 19.

Eddig nem erősítették meg azt a hírt, hogy *Semsi* basa bevonult Djakovába. A porta azonban arról biztosít, hogy a mozgalmat rövidesen elnyomják. Tegnapelőtt Gagyzeben a Murihovo-hegységben, Monasztirtól keletre, nizamok és egy kcmatási-banda összeütköztek. A bandának tíz tagját, köztük a banda főnökét is megölték. A csapatok vesztességét nem ismerik. A napokban Florinában egy katonát és Kasztonia mellett két keresztényt, köztük egy papot is, megölték a komitácsik. Az utolsó időben ismét látni a macedóniai bizottságok tevékenységét a monasztiri vilajetben. A Kazai-Perlepeben Toncsav és Petrov vezetés alatt összegyűltek a visszamaradt bandatömbök. A főgyűlés, amely a tavaszra vonatkozó határozatokat fogja hozni, csak *Szárájov* visszatérése után lesz. Perlepeben öt kisebb bandát szerveztek tizenöt-husz taggal. A reznei kerületben is bukkantak föl kisebb bandák.

A porta kinevezte *Mushaja* basát a macedóniai rendőrség parancsnokává s a nagyköveket előtt ezt a kinevezést azzal okolta meg, hogy a muzulmánoknak vallásos érzelmük és törvényük tiltja, hogy keresztény parancsnok alatt szolgáljanak. A szultán kijelentette, hogy *Dejgioris* tábornoknak *Musztafa* basa ugyanazt az állást hajlandó megadni, amely a török hadseregben szolgáló legelső német tisztet a hadügyminiszter mellett megilleti.

Róma február 19.

Az újságok néhány nap óta riasztó híreket közölnek Ausztria-Magyarországnak a Balkán-félszigeten való készülődéséről. A *Giornale d'Italia* azt jelenti, hogy a bécsi kormány háromszáz ezer katonát hívott be. Ausztria-Magyarország oly nyíltan tolytatja a fegyverkezést, hogy még a vakok is láthatják. Ez az újság azt is írja, hogy Ausztria-Magyarország szítja az albán forradalmat, mert fel akarja használni a kelet-ázsiai bonyodalmat. Az olasz kormány tudja, hogy Ausztria-Magyarország albániai vállalkozását csak Olaszország tudtával és beleegyezésével fogja megkezdeni.

New-York, február 19.

A *New-York Times* közlése az egy jegyzékét,

melyet állítólag Törökország intézett az európai hatalmakhoz. E jegyzékben a porta elmondja, hogy Bulgária állandóan hadi anyagokat szállít nyolc határszéli városba és hogy három határponton teljesen el van készülve arra, hogy a háboru azonnal megkezdje. A bolgár katonái gyarak éjjel-nappal szakadatlanul dolgoznak. A Törökországba vezető összes katonai utak ki vannak szélesítve a tüzésrés számára, erős szekerészeti berendezések is vannak, hogy minden pillanatban elég élelmiszert rekvirálhassanak. Az összes hidakat újra felépítették s milder stratégiai pont meg van erősítve. A forradalmárok minden bolgár városban szabadon járnak-kelnek s aktív bolgár tisztek is csatlakoznak hozzájuk. A porta jegyzéke ezzel végződik: *A megalázó, ugynevezett reform-akció teljesen haszontalannak bizonyult. Ezeket a reform-terveket idegenek meg nem valósíthatják, mert az idegenek nem ismerik a komplikált helyi és faji viszonyokat. Minden intézkedés szükségképpen haszontalannak bizonyul mindaddig, míg az anárkia forrását be nem tömik. A porta tehát sokkal okosabbnak véli, hogy a zavarok forrása: Bulgária ellen induljon, semmint az albánok ellen, akik a reformok miatt föllázadtak. A porta arról értesíti a hatalmakat, hogy kétszázötvenezer katonát hadilábra állított és hogy a bekövetkező eseményekre teljesen el van készülve. A jegyzék azzal végződik, hogy a porta a háboru megkezdése előtt már nem fog további értesítést küldeni a hatalmaknak.*

Konstantinápoly, február 19.

Nagy föltűnést kelt, hogy a bolgár kormány jóval a rendes idő előtt, már február 28-ikára behívta szolgálóira az összes 1904. évi utjoncokat. — A macedon-bizottság elhatározta a fölkelők ruházatának megváltoztatását. Hir szerint két banda tört be *Kisztenidnél török területre*. Bulgária állítólag vasuti kocsikat és lokomotivokat vásárol csapatszállításra. Husz komitácsi indult Kelet-Ruméliából Közliájába.

Cottinje, február 19.

Ideérkezett jelentések szerint zavarognak a kazakolesine mohamedán lakók s megtámadták a keresztényeket, akik közül többet megölték és megsebesítettek. *Prozelane* lakossága hir szerint megtámadta az adófizest. Azt hiszik, hogy véres jelenetek várhatók.

Róm, február 19.

Egy milánói lap azt híreszteli, hogy az anconai olasz hadtest készen van az Albániába való indulásra és rögtön hajóra száll, mielőtt Ausztria-Magyarország katonai akciót indít. A milánói lap híre teljesen légből kapott. A kormány annál kevésbé gondol ily vállalkozásra, mert meg van győződve, hogy Ausztria-Magyarország teljes lojalitással ragaszkodik a fennálló egyezményekhez.

Szofia, február 19.

Buchanan angol diplomáciai ügyvivő megbízólevelének átnyújtása alkalmával a fejedelelemhez beszédet intézett, melyben kifejtette, hogy *Edvárd király* rokonszenves érdeklődéssel követte a fejedelemség folytonos politikai és gazdasági fejlődését *Ferdinánd* fejedelem trónralépése óta. Reméli, hogy *semmi sem fogja megzavarni ezt a békés haladást és a fejedelmi kormány bizva a hatalmak szilárd elhatározásában, hogy a reformakció végrehajtásáról gondoskodni fognak, a macedóniai keresztény lakosság sorsának javítása érdekében, korrektil és békés magatartást fog követni a megnyugtatóssal ennél a művénel.*

Válaszában a fejedelem kijelentette, hogy Bulgária a mindig fennforgott nehézségek dacára sem fog sohasem eltérni *korrektil és békés magatartásáról*, melyet gyakran tanúsít és tőle telhetőleg hozzá fog járulni a megnyugvás, humanitás és civilizáció művéhez, melyet a hatalmak a reformok őszinte és teljes végrehajtására irányuló szilárd elhatározással folytatnak, hogy enyhítsék a törökországi keresztény lakosság sorsát.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-ikén

új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

"AGRARIA" magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyárának vezérigynöksége.

Megőrzendő különös figyelmű be. Tiszta acélananyag saját hámorainkból. Előreteljesen tégelyacélelekező. Páncélacél-kormánykezelő. Magasított acél-ekelő. Porvédő korakok Acél gerendék. Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró talpát szállítunk. Kérjük árjegyzék. Mivel ez az összes talajművelő-gépek terjedelmében ismert és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosítást nyújt — és díjmentesen küldetik. Egykorán terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is. Rövidített leírás: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sörgyőncim: „Agraria” Budapest.

HIREK

Egy ötlet.

A budapesti háziurak tegnapielőtt gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a tisztviselők fizetés emelésével kapcsolatban a házbreket fölemelik. Háziúrnak lenni, nem a legkellemebb dolgok közé tartozik. Sok gond, sok dugába dőlő reménykedés jár evvel az állással s ha van valami a világon, ami nem szízig tejfel, a háziuraság bizonyára ilyen dolog. A háziur tudniillik olyan ember, akinek van ötvenezertől hatszázezer forintig terjedő vagyona. Ezt a kis kapitálást valahogy értékesíteni kell, mert különben semmi értelme nem volna. Az értékesítésnek néhány évvel ezelőt az volt a legegyszerűbb módja, hogy az ember építtetett egy nagy házát a körülmény vagy egyebütt. A tervező építésznek a legszigorúbban azt kötötte a lelkére, hogy ne legyen naiv és ne legyen lazaszta. Nem arra van szükség, hogy a falak erősök és tartósak legyenek, hanem arra, hogy ocsók legyenek, nem szükséges, hogy a szobákban levegő és világosság legyen, hanem az, hogy háromszobás lakás legyen, amelyért nagy bért lehet kérni. Ezek az uszorás-szemponctok szükségesek voltak ahhoz, hogy a tőkét el lehessen helyezni. Az pedig, hogy a tőkét elhelyezzék, egyszerűen szent kötelesség volt. A spekuláció egy darabig be is vált, a háziurak pöffesztek és azt hitték, hogy ezen a nagy, kerek világon csak kétféle ember van, háziur és lakó. A háziur, aki magasabbrendű lény, s a lakó, aki az ő kénye-kedvére van bízva. A spekulációnak idővel más irányba kellett terelődnie, mert ki ne akart volna magasabbrendű ur lenni? Egymás után bujtak elő a földből a papír-masé házak, melyeknek fundamentuma nem a szükséglet, hanem a kapzsiság volt. A nagy kapzsiság pedig magával hozta a háziuraság pusztulását.

Ez a pusztuló tekintély gyűjtötte össze a jó embereket tanácskozára. Helyzetükön segítenők kell, mert különben mi lesz a tőkékkel, amelyeknek védelme nélkül az egész világ megáll, megakad és elpusztul? Ki kell találni valamit, hogy továbbra is biztosítva legyen az a boldog állapot, melyben dolgozni nem kell, csak ki kell nézni az ablakon, esőnösen pipázni s ha éppen lakik valaki az ablak alatt s az is ki mer nézni az utcára, hát annak a fejére kell köpni. Így született meg egy merész gondolat, amelynek koncepciójában épp úgy benne van az uszora gondolata, mint a budapesti házak tégláiban. A tisztviselők fizetés emelik. Azért emelik, hogy valamivel emberségesebben tudjanak megélni, hogy jusson nekik olykor egy-egy garas arra is, hogy valami kis örömrük legyen az életben. Ez a jóaravól fölfogás. Amde a háziuri fölfogás más. Az elsősorban azt nézi, hogy hol nyílik meg egy kis eszatorna, melynek aranyvizét le lehetne csapolni s ha megtalálták a nyílást, menten odafartják a markukat. Elsősorban nekik folyjon a fölség. Ez a kapzsiság és embertelen, rideg spekuláció egyenesen fölháborító és undorító. Birkatürelmű lakosság kell hozzá, hogy eltűrjék, főleg Budapesten, ahol

elsőszor: rossz lakások vannak,
másodsor: drága lakások vannak,
harmadsor: uszóra épített házak vannak s a lakáskérdésben semmiféle szociális gondolat nem nyilatkozik meg, ha csak az nem, hogy hatszázezer ember ki van szolgáltatva egy kapzsi osztály önkényének, amely mindennél szívósabban ragaszkodik a tőke szentséges uralmához.

Budapest, február 19.

— A király Budapestén. Bécsből jelentik, hogy a király a husvéti ünnepek után kétéltű tartózkodásra Budapestre utazik. Ez alatt az idő alatt udvari bálok és ebédek lesznek.

— Személyi hír. Dr. Bóth Zsolt betegségéből fölgyógyulván, holnap reggel dr. Radó Antalal a jeles költővel kétéltű tartózkodásra Velencébe utazik.

— A herceggimás állapota. Vaszary Kólos biboros herceggimás állapota lassan egyre javul. Az éjszákát nyugodtan töltötte a beteg főpap. Ma dél előtt ismét sokan fordultak meg a primási palotában, köztük: gróf Zichy Nándor gróf Apponyi Albert, Franciscus Norbert főigazgató, Komlóssy Ferenc kanonok és Réday Ferenc bíró.

— A mecklenburgi nagyherceg elutazása. Bécsből jelentik, hogy a mecklenburgi nagyherceg tegnap este féltkör visszautazott Schwerinbe. A nagyherceg május végén két házasságot Alexandra camberlandi hercegnővel.

— Vécsey Tamás jubileuma. Az egyetem egyik nagynevű tanára és volt rektora, dr. Vécsey Tamás udvari tanácsos az idén üli meg fősikolai tanárságának negyvenéves jubileumát. Vécsey, aki a sárospataki jogakadémiaán kezdte meg tanári működését, évtizedek óta a római jog tanára a budapesti tudományegyetemen s a fiatal jogászművelődők kitűnő tanítványaiból kerültek ki. A nevezetes évforduló alkalmából tanártársai és tisztelői ünneplésben akarják részeseíteni a tudós professzort.

— Sub auspiciis regis. A király dr. Derzevicsy Albert közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a budapesti Tudományegyetemen még az 1902/3-iki tanévre kivételosen négyen, és pedig Tóth Károly és Tóth Lajos iker-testvérek jogtudományi doktorokká, gróf Khuen-Hederváry Sándor és ifj. Márfly Ede pedig államtudományi doktorokká sub auspiciis regis avattassanak fel. Ő felsége egyben dr. Derzevicsy Albert közoktatásügyi minisztert legkegyelmeesebben felhatalmazta, hogy e felavatásoknál nevében közbenjárjon.

— Khina Bismarokja. Lihungcsangnak, akit államférfiúi érdemei és tulajdonságai alapján a vaskancellárral hoztak vonatkozásba elnevezvén őt Khina Bismarokjának, a khinai birodalom sok helyén most emlékoszlopokat állítanak. Ez a császárné parancsára történik, aki a nagyember iránt való halálját így is le akarja róni. Hogy miért nem inkább szobrot állítat a császárné mindenféle Lihungcsangnak, hanem csak emlékoszlopot, annak is megvan a maga oka. Khinában ugyanis akármilyen nagy lehet valaki, nem kap szobrot. Khinában csak Budának és Konfuciusnak van szobra, de azok inkább istenek.

— Várnegyeli tisztviselők auktijta. A vármegyei tisztviselők országos egyesületének egyik bizottságát értekezletre hívták össze Kolozsvárra. Február 21-én Kolozs megye székházában ül össze ez a bizottság, melynek Dósa Endre alispán az elnöke, hogy megbeszélje a fizetésrendezéssel szoros kapcsolatban álló átalán-kérdés rendezését. Az anketten kizárólag az átalányok országos rendezésével fog foglalkozni a bizottság, mely követelni fogja, hogy a fölszobgírak minden vármegyében külön iródbér, íródszer, fűtési és vígítási átalányban részesíttessenek. A bizottságban az előadói tisztet az egyesület titkára dr. Horváth József végzi, aki a bizottság határozata értelemben emelkíratott szerkeszt a belügy-miniszterhez.

— Új rádium-telep. Bizonyára nagy örömet fog okozni a Curie-házaspárnak az a hír, amely Londonból indult utnak. Ez a hír éppen csak annyit mond, hogy a cornwalli szentéretűl South-Terras bányájában állítólag rádiumot találtak. A kutatást a legnagyobb titokban folytatták és senkinek seholról róla, kivéve a munkában résztvevő embereket, mindig éjjel dolgoztak csak s kimoszták és megszártították az állítólag rádiumtartalmu érceket. A bányából az ércet egyenesen Németországba küldték. Hír szerint nemsokára külön társaság alakul az annira kereset sugározó elem bányásására. A legnagyobb mértékben üdvös volna, hogy az új rádium-bányáról szóló hír igaznak bizonyuljon. A rádium ezidőszent olyan kevés s olyan megrögdrága, holott a hasznossága máris óriási s ki tudja, milyen meglepetéseket rejt még magában a jövőre nézve.

— Tanítók nyugdíjkiegészítő segélye. A Budapesti Tanítók Segélyező Egyesülete ma tartotta rendes közgyűlést. Az elnöki megnyitó konstátálja, hogy a tagok száma negyveneggyel és a tiszta 12500 koronával gyarapodott. A tagok gyámoltására pedig 10 000 koronát fordítottak. Napirendre került ezután a nyugdíjkiegészítő segély életbe lépése, amennyiben a köztapasztalás arra utal, hogy a megörögzött tanítók nyugatomba lépését főleg a lakpénznek beszüntetése késlelteti, pedig az elagott tanerők sokszor nagy kárára vannak az oktatás sikerének. Ennek megállítására oly alap létesítést akarja kezdeményezni az egyesület, mely a nyugdíjaztatásukat kérő tanítóknak lakpénzüket épségben való tartását garantálná. Ezek nemsoká az érdemes, előregzedett tanítóknak sorsáról, de az oktatás sikeressé tételeéről is történnék gondoskodás. A közgyűlés az előterjesztést lelkesedéssel elfogadta. Ezután megválasztották igazgató-tanácsi rendes tagokká: Gergelyi Jakab, Lindner Károly, Rótsay Rezső és Hoppe Rezső. Pótlagok lettek: Martos Agoston, Schnöller Lajos, Havas István és Kárpáti Béla. Számvizsgálók pedig: Jany József, Ronts István és Sturz György.

— Emlékkápolna a Margit-szigeten. Egész Magyarország a legőszintűbb részvétellel osztozkodott abban a mély szomorúságban, amely a legmagyarabb főhercegi párt, József főherceget és fenséges nejét, Klótd főhercegnőt érte, midőn gyors egymásutánban két szép gyermeküket veszítették el: a dalás László főherceget és az ifju, bájos Klótd Mária főhercegnőt. A főhercegi párt mélyen meghatóta a magyar nép részvéte és a vallás vigasztaló együtt csupán ez volt képes nagy fájdalomukat csökkenteni. A főhercegi pár elhatározta, hogy elhunyt gyermekeik emlékére kápolnát építtet a Margit-szigeten, tehát azon a helyen, ahol a főváros közönsége a legnagyobb gyönyörűséggel tölti minden szabad idejét és amelylyel a magyar főhercegi család egész története annyira szálal fölök össze. A Margitsziget egyik legbőszobb pontja tudvalevően az, ahol az egykori domokosrendi apácák Mária-templomának romjai állának. E romok közé óhajítja építtetni a főhercegi pár a kápolnát, még pedig akképpen, hogy a magyar történelmi múlt e szent eréklyéi meg ne bontassanak, sőt ellenkezőleg, ismét fölbredjen az egykor megszentelt hely átitatos nimbusa és annak fokozott varázsa lengje körül az építendő új kápolnát. Magának a főhercegi párnak utasítására tehát akképp tervezik az emlékkápolnát, hogy a romok által határoított térség, mely a hajdani templom hajójának felel meg, az új kápolna elődvára legyen, ugy hogy ott lesz a kápolna bejárata, ahol hajdan a templom oltára állott. A kápolna nem lesz nagy, összesen talán 30-45 hívő hallgathatja benne az alkalmi esetekben szolgáltatandó misét, de a romfalak közötti elterjedő régi templomhajóban háromszorakkora közönség is eltér, mely onnan is részt vehet a misében. Am azért a kápolna nem lesz jelentéktelen, sőt ellenkezőleg méltó a főséges építők új kegyeleti érzéséhez, mint művészi érzéséhez. A szentély belső magassága 9 méter lesz, ami némi fogalmat nyújt az emlékmű terjedelméről. A templom homlokzatára a sziget védőszentjének szent Margitnak szobrárt állítják, az oltáron vonatkozással a hajdani Mária-templomra, Szűz Mária szobra jó, kétoldalt pedig a főhercegi család korán elhunyt ifju tagjainak, László főhercegek és Klótd Mária főhercegnők szobrárt helyezik el. A kápolna stílusa tekintettel lesz a környezet történelmi múltjára és azért, ha gótikus lesz is, birni fog rokon franciás részletekkel, amit azt tesz szükségessé, hogy az ősrégi Mária-templom romjai az Anjou-ház királyai idejéből való. A kis emlékkápolna építéséhez nemsokára hozzáfognak és a főváros közönségének, de a Margitszigetet látogató idegeneknek is, alkalmuk lesz meggyőződni arról, hogy a magyar főhercegi pár e mélyen megindító kegyeletos alkotásában is legfinomabb ízléséről és a magyar történelem iránti mély érzékéről tesz tanuságot.

— Pánszláv kötekedés. Korponáról jelentik: Korpona város közgyűlése e hó 17-ikén a tők a tők beszédet követelték, mert Korpona tők város. A magyarok visszutasították követelésüket, miből zajos jelenetek fejlődtek. Plachy Gyula polgármester is erőlyesen utasította rendre a tők zajongókat, figyelmeztetvén őket, hogy mindenkor meg fogja védelmezni a magyar állameszmét. A tők látván akciójuk sikerlenségét, kilencen kivonultak a tereméb.

— Kereskedelmi alkalmazottak nyugdíja. Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter leiratban értesítette a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületét, hogy a nyugdíjügy megoldására csak akkor térhet át a kormány, ha a reform alá kerülő betegesgélyezésséről szóló törvény és az ugyancsak reformandó iparivérvény hatása konstatava lesz. Eppen ezért az egyesület — bár továbbra is erőlyesen sürgeti a kötelező biztosítási törvényhozási uton való rendezést — gondoskodni kíván az alkalmazottak inkultatív nyugdíjbiztosításáról, nehogy az időmulasztással járó veszteségek súlyosan nehezdedjenek az alkalmazottakra. Tegnap taggyűlése volt az egyesületnek, amelyen Meisel Gusztáv, az Országos Nyugdíjvesztés igazgatója, tartott érdekes előadást a nyugdíjbiztosításról. Ugy ezt az előadást, mint Zerkovitz Emil tiszteletbeli elnöknek azt az indítványát, hogy az egyesület összes tagjai kötelező nyilatkozatot alapján, az egyesület kezdeményezése után, lépjenek be az Országos Nyugdíjvesztésbe, nagy tetszéssel fogadták és vitázták meg a tagok. A nagyhörögű kérdést az egyesület vezetősege most úgy készíti elő, hogy az áprilisi közgyűlésen már előreláthatóan kereszttüvelre kerül ez az alkalmazottakra kiválóan fontos, emberbaráti intézmény.

— Az Adria sorsa. Fiuméből jelentik, hogy a zátonyra jutott Adria hajó helyzete kedvező, mert a vihar megmenthette. Mellette van a haditengerészeti hatóság Előre nevű vontatóhajója a rakodóbárákkal együtt. A mentési munkálatokat Klein kapitány az Adria-társaság tengerészeti főfelügyelője vezeti, aki a polai haditengerészeti hatóságtól a Sebenico nevű szivaltugózt kérte segítségül, de nem kaphatta meg, mert a Sebenico javítás alatt van.

— Hoek János béjti beszéde. Hoek János országgyűlési képviselő kőbányai pébános ma kezdte meg béjti beszédét a kőbányai Szent-László-templomban. Hoek második szónoklatát a jövő péteken tartja.

Főhercegek karosszéke. A mai Landikoncerten jelen volt *József Áost* főherceg a feleségével s két tagból álló kíséretével. Négy karosszéket foglalt le az udvar s a karosszékekhez hozzáfűződött a főkapitány intervenciója is. A különben is érdekes koncertnek felette érdekes epizódja ez a főkapitányi beavatkozás. Elmondjuk hát a történetét úgy, ahogy a hangverseny közönsége híret vitte. A főhercegek négy karosszéke természetesen az első sorban állt, izolálva egyéb helyektől. Így hát ez a négy karosszék volt a tulajdonképpeni első sor. Mikor a kíséret részéről megkérdezték a koncert rendezőjét: mi az ára e helyeknek, — *Méry Béla* az első sorra preliminált bevétel összegében jelölte meg járandóságát. Tekintélyes summa ez, de nem megy túl a megfelelő rekompenzáció keretén. Ezzel azonban nem ért véget az ügy. A főherceg kíséretének egyik tagja a főkapitányhoz ment panaszra. *Rudnay Béla* nyomban intézkedett s megcélta *Méryt*. Szemrehányást tett neki s hangsúlyozta, hogy nem lojalis eljárás részéről az ilyen magas belépődíj kivétele. A koncert rendezőjének erre az volt a válasza, hogy ez üzlet. Ha neki kasszálnia kell egy sort, a legnagyobbat jövedelemmel járót, — ennek az árát be kell szereznie, különben megint vállalkozásának a büdzséje. A főkapitány ezzel a magyarázattal nem érte be. Figyelmeztető szavát hallatta, mondván: ilyesmi többé ne történjék, különben intézkedik majd, hogy *Mérynek* ne adassék több koncertengedély. Ezen aztán szörnyen elcsodálkozott *Méry* és megköszöntette szerény ellenvetését, hogy a hangversenyek rendezését neki a főkapitány, ha a rendőri díjakat lefizeti, be nem tiltatja. Magyarán annyit jelent ez a védekezés, hogy ebben a dologban nem illetékes a főkapitány, akinek ezt az eljárást a koncert rendezője akceptálta hivatalos eljárásnéven. Ezzel a ponttal be is fejeződött a főhercegek karosszékeinek története.

Az északi gyújtógyári sztrájk. *Éséről* táviratozzák: A sztrájkoló gyújtógyári munkások a nap folyamán több tüntető sétát rendeztek. Csatlakoztak hozzájuk munka híján leülő csoportok úgy, hogy a tömeg mintegy 1000 főre szaporodott. Délután 11 órakor mintegy 100 munkás leselkedett a Várban reggel letartóztatott társakra azzal a szándékkal, hogy amikor a Felsővárosból fejedezt alálok hozták őket, kiszabadítsák. *Gajer* rendőrkapitány erről tudomást szerzett és a letartóztatottakat kocsikok szállította. Délután három órakor a városba előtt, ahol éppen községi gyűlés volt, mintegy 500 munkás gyűlt össze és zajongva követelték társaik szabadonbocsátását. Nagy erővel sikerült a rendőrkapitánynak tíz rendőrről és nyolc osondórral szétoszlatni a tömeget, mely a rendőrség szidalmazása és a Marsellaire éneklése közben vonult a Felsőváros felé. A gyűlésre felé vezető utat elzárták a tüntetők előtt, mire visszatértek a sztrájkanyára. A munkások között nagy az elkeseredés. Mivelhogy zavargásoktól tartottak, a polgármester a katonai hatóságoktól tartottak, a gyűlésért kereste meg. Ma reggelre terveztek a gyűlést megismételni, melyet le akartak rombolni, de szándékukat a rendőrség idejében való megjelenése megakadályozta. A tüntetésen mintegy 300 asszony is részt vett, kik buzgóan harcolnak a sztrájk folytatása mellett és működésük lényegesen súlyosbítja a helyzetet.

Halálozás. *Kun Géza*, az úpesti rendőrkapitányság tisztviselője rövid szenvedés után meghalt. Temetése ho nap lesz.

Schnell János nyugalmazott uradalmi főerdész tegnap nyolcvannégy éves korában meghalt *Pápan*.

Matkovich Géza szerdán tizennyolc éves korában meghalt *Győrött*.

Molnár Ede posta- és távirádelőgyelző a Baross-utca 11. számú ház előtt ma este 8 órakor hirtelen összeesett és meghalt. A rendőrvosvost konstata, hogy a halált szívverésbűlés okozta.

Elzúzott gyógyszerész. *Kellner* Lipót huszonegy éves gyógyszerész február 1-én tetten érték, amint dr. *Hüll* Elemér Lipót-körúti lakásából egy csomó lopott holmit el akart illesni. Bevitték a főkapitányságra s mikor a rendőrtisztviselő ki akarta halgattani, szublimát-pasztilát nyelt el s eszméletlenül esett össze. Bevitték a Rókus-kórházba, ahol tegnap este hosszas kintolás után meghalt.

Epizód. A *Király Színház* mai előadásának egy epizódja pár pillanatra megzavarta a közönség nyugalmát. A *Hósbok* realizmus rendezése következtében az egyik kályhában a közönség valóban égő tüzet látni s az első sorokban ez némi félszékést okozott. Ennek láttára a színpadon lévő színészek egyike, *Papp Mihály* mosolyogva leszárt a publikumhoz, hogy semmi baj nincsen. A közönség tulnyomó része meg is nyugodott azonnal s csak néhány idegesebb ember készült a nézőtérrel kivonulni, mire a színtalpak mögött kivépett az inspekcións tüzeltől s csak annyit szólt: *Negyalom!* Ettől aztán lecsillapodott még az idegesek aggodalma is, az előadás rendben folyt végig.

Házasság. *Fried* Sándor vaskóhi kereskedő eljegyezte *Ritter* Albert mezőtergyi kereskedő és gyáros húgát, *Juliskát*.

Felrobbantott bálterem Nagy-Bajom községben — mint *Szegedről* jelentik — borzalmas módon borszulta meg egy *Rösler* Jakob nevű köfője-munkás, amiért a bálteremből kidobták. A nagybajomi fiatalosság mulatságot rendezett, amelyen *Rösler* is megjelent, de mivel nem akarta megfizetni a negyven fillér belépődíjat, s távozni sem akart, a rendezőség kidobta a helyiségéből. A legény önértelét szörnyen bántotta ez a dolog, főleg azért, mert szeretője is tanuja volt az esetnek. Boszútól líhegve rohant haza, ahol egy bádogszeleceében másfél kilóra való lőpor volt elrejtve. Aztán a bálterem falát aláasta, s gyújtószinor segítségével felrobbantotta a lőport. Az iszonyu robbanásra bedőlt a ház egyik fala, a menyezett a lámpákka együtt alázuhanst s a vak sütéségben egymáson átázolva menekültek az emberek. A nagy dörnyítésre a szerencsélenség színhelyén termott a falu lakossága s rögtön hozzáállott a mentési munkálatokhoz. A romok alatt négy halottat és hat súlyos sebesítültet találtak. A merénylőt még az éj folyamán elfogták.

Nagy szerencsétlenség egy csecsemőtáptinteztetben. *Párisból* táviratozza tudósítónk, hogy Páris mellett a Colombe csecsemőtáptinteztetben epidémia ütött ki s az intézeti orvos *Kanynarónak* tartotta a bajt. A prefektus beárta az intézetet és vizsgálatot rendelt el. S ekkor hallatlan dolog derült ki. A csecsemők mérges, megromlott tejtel betegedtek meg s 13 gyermek meg is halt. A prefektus maga vette a kezébe a vizsgálat vezetését s így tudódott ki, hogy az intézet vezetősége nem tejkereskedőtől, hanem egy marhakereskedőtől vásárolta a tejet. Az is kiderült, hogy a teheneket *mooskos* vizezzel staltták és a tejet olyan dézsába fejték le, amelyben a marhakereskedő *fehértelműjűt* mosták megelőzőleg.

A kacérság. A *Femina* című párisi folyóirat érdekesnek tartotta kipróbálni, hogyan vélekednek a társaságban és színházi körökben a nők kacérságáról. *Jeanne Marni* azt állítja, hogy a fiatal asszonynak kacérságot kell lennie, ha azt akarja, hogy a férfiak többsége elátkozza, de mindamellett imádja. *Polignac-Chabanne* grófné azon a véleményen van, hogy a kacérság kétféle: „Vannak olyan kacór nők, akik szándékosan mutatják, hogy azok es olyanok, akik nem akarnak annak mutatni magukat.” *Sorel*, a szép művésznő a kacérságot olyan hálónak nézi, amely megbénítja a madár rőpét, a nélkül azonban, hogy a szárnyát elölrné. *Salle* kisasszonynak a párisi opera tagjának véleménye szerint jobb nagyon, mint nem eléggé kacérnak lenni. *Bady* kisasszony az Odéonból csak az „öntudatlan kacérság”-ot engedi meg. Egy másik színésznő azt állítja, hogy az olyan asszony, aki nem kacér, nem is asszony. Ezt valja még egy sereg más művésznő, írónő és az előkelő világhoz tartozó több urhölgy.

Sikkasztók. *Kassáról* írják: *Grossmann* Adolfot, a *Jakobi* és *Hermely* cég levelezőjét a kassai rendőrség sikkasztás és magánokirathamisításért letartóztatta és az ügyvétség fogházába szállította. *Grossmann* az eddigi megállapítások szerint 8000 koronát sikkasztott el. Kötekező életmódjával vonta magára lönlőkei figyelmét, k k a rovarcsollak és a sikkasztást öltödezték. — *Kunai* Emil és *Gönczi* Adolfot, a Kerületi Betegsegélyező Pénztár tisztviselőit, kiket a múlt héten az ügyvétség sikkasztás miatt letartóztattott, ma a kassai törvényszék vádatnóca réggib 600 koronás sikkasztás miatt vád alá helyezte. A sikkasztásra már a múlt évben jöttek rá, de akkor a pénztár igazgatója ezt könyvelemi hibának minősítette és nem tett feleletet, hanem belenyugodott a megtérítésbe. Az iparhatóság biztos azonban feleletet tett és ma ez ügyben is vád alá helyezték őket.

A vasuti tisztek mozgalma. *Debrecenből* táviratozzák, hogy a vasuti alkalmazottak február 21-én, vasárnap, mint minden ültvezetőség területi központján, Debrecenben is fizetésük felemelése és állami rendezés érdekében gyűlést tartanak. Ennyiből áll a bireszeti mozgalom, de sztrájkról és zavarról szó sincs, annál kevésbé, mert maga a gyűlésezés a felsőbb hatóság tudtával történt.

Motortüzem a vasutakon. A *Magyar Mérnök-és Építész-Egyesület* ut-, vasut- és hidépítési szakosztályának tegnapi ülésén *Sármezey* Endre alapos, szakértő előadást tartott a motoros vasuti kocsiknak vasuti üzemben való használatáról. Biralta meléké-vasutaink személyforgalmát és hangsúlyozta a motorosok nagy jelentőségét. A nagy számú közönség az előadást élénk figyelemmel hallgatta s tetszéssel fogadta.

Gimnázium Petroszényban. A zsilvölgyi szönbánya volt igazgatója, *Kolter* József, porosz származású és honos ember a Petroszényban felállított magyar gimnázium alapjához 10.000 koronát adományozott. Petroszény képviselőtestülete köszönetet mondott az adakozásnak.

Mulatság. A ferencvárosi napközi otthon vezetősége 27-én a *Ferencvárosi Pogári* házban (Bakács-ter 14.) jótékonycélú teatészt ad. Tea után tánc lesz. — A 10-án rendezendő *kereskedelmiből* irant nagy érdeklődés mutatkozik. A rendezőség a Royal szállóbeli báltermet a bál estéjére fényesen föltszítette. — Az *Osman* nevű betegsegélyező és temetkezési egylet 20-án táncosét ad *Tarasmező-utca* 7. sz. alatt.

Két öngyilkosság. Két öngyilkosság tartja izgatottságban *Miskolc* város közönségét. *Gulyás* János ev. ref. főgimnáziumi tanár ma a déli órákban az Erzsébet-túrdó egyik kabinjában *felölötte magát és nyomban meghalt*. Az eset a városban érthető szenzációt keltoit. Az öngyilkos tanár 27 éves, nőtlen, a város társadalmában közkedvelt egyén volt. Öngyilkosságának okál hátrahagyott levelében lelki meghasonlást emlit. *Gulyás* János jegyben járt egy református lelkész leányával. Vagyonyi viszonyai rendezettek voltak. A holttestet a kórház halottas kamrájába vitték és utolsó kívánságának megfelelően nem boncolják fel. — *Ugyancsak ma, Gulyás* öngyilkossága után néhány órával *Tepper* Gyula kereskedőség a katolikus temetőben édesanyja sirjánál *felölötte magát*. *Tepper* Gyula is rögtön meghalt.

Pincérek tüntetése. Zajos tüntetést rendeztek ma déiben a munkanélküli pincérek a József-körúton lévő Rémi-kávéház előtt. Tegnap este a Pincérek Szakegyesületének küldöttsége járt *Egerváry* Gézánál a kávéház tulajdonosánál s kötelezvényt akart vele aláírni, amely szerint kötelezze magát, arra, hogy pincéreit a Szakegyesület tagjai közül szerződési s hetenkint egy szabad napot ad nekik. A küldöttség kérését *Egerváry* nem teljesítette s nem írta alá a kötelezvényt. A pincérek erre elhatározták, hogy tüntetést rendeznek a kávéház ellen. *Egerváry* erről értesült és rendőroket kért védelmére a főkapitánytól. Ma déiben 12 óra tájban mintegy 60-80 pincér vonult be a kávéházba s eloglalták a székeket. *Egerváry* kijelentette, hogy nem szolgálja ki őket s felszólította a kelemelen vendégeket, hogy hagyják el a kávéházat. Segységül hívta alkalmazottait is, mire egy kis csata lefolydott ki a tüntető pincérek és az alkalmazottak közt. Végre sikerült a tüntetőket kiszorítani a kávéházból, miközben ezek összetörték a kávéház üvegeit. Ezután a kávéház előtt folyt tovább a tüntetés. A tömeg megszaporodott a járőrokelkek s a pincérek estelelő szidták *Egerváryt*. Egyszerre csak órási robajjal betört a kávéház nagy üvegei. Egy *Hochstädter* Fülöp nevű facér pincér a lábával rugta be az ablakot. *Egerváry* azonnal nyakoncsipte és bevittie a kerületi kapitányságra, ahol megindították ellene a vizsgálatot. Pár perccel azután megérkezett egy szakasz lovasrendőr és szétosziatua a tüntetőket. *Egerváry* kára jelentékeny. A nagy üvegeblak maga nyolcszáz koronába kerül s a biztosító társaság nem téríti meg az utcai zavargás közben történt károkat. A tüntetők közül 18 embert áltottak elő, igazolás után azonban szabadon bocsátották őket. — A pincérek tüntetéséből kiolyolag a kávé ipartársulat elnökösége még délután fekereste *Rudnay* Béla főkapitányt, sürgős intézkedést kérve a zavargók ellen, — majd pedig gróf *Tisza* István belügyminiszternél tiszteiget és az egyesület ellen a vizsgálat megindítását kérte. Gróf *Tisza* István szivesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy az ügyről már tudomása van, gyors és erőly intézkedést helyezett kiállításra. A budapesti kávéipartársulat egyébként e hó 22-én délután rendkívüli közgyűlést tart, hogy a Szakegyesületnek a végleges választ megadassa.

Az idegek erejéről. A *Budapesti Katolikus-Körben* (Molnár-utca 11) 22-én dr. *Baumgarten* Alfréd, a *reórhajom* vizsgyóintézet igazgatója előadást tart az *idegek erejéről*. Az előadás este nyolc órakor kezdődik.

Szabók sztrájkja. A *Blaszk* Kourád szabócóg munkása már két hete sztrákolnak és még mindig nincs mód a kibontakozásra, mert a cég nem mutat hajlandóságot az egyezkedésre. A munkások kívánják a darabszámos munka örlést és heyyette az órarendszer életbeéptetését, ami Budapestén már majdnem minden műhelyben megvan. Harminc munkás sztrájkol, többnyire családos emberek, búsiéges munkásai a cégnek. — A szabómunkások e hó 21-én, vasárnap délután 2 órakor a *Klemens-vendéglőben* nagy nyilvános szabógyűlést tartanak a kötekező naprenddel: 1. A budapesti szabó-kisiparosok és munkások által, a munkaadók elé terjesztendő követelések tárgyalása. 2. Követeléseinknek a munkaadók elé terjesztése iránti határozathozatal.

Rendőri hírek. *Bodor* Jenő fűszeresség az éjszaka a keresep-u-i *Veience-kávéház* egyik féreses helyén revolverrel magára lödü, de nem talált. Ezután kicsavarták kezéből a revolvert s bevitték a VII-ik kerületi kapitányságra. — Az éjszaka az *Andrássy-ut* és *Nagymező-utca* sarkán öszveverekedett *Petrovics* Károly iródszolgá, *Petrovics* János oszapos, továbbá *Flacner* Árpád és *Brassó* László lakatosok. A veredések a *Petrovics* testvérpar öszveverekedésével végződött. A késelőket a rendőrség letartóztatta, az öszveveréseket testvérpárt pedig a mentők a Rókusba vitték.

(x) **Aki kertjét szereti, szép virágokat és konyhakerti terményeket akar** az tedezze magusközöségét *Mauthner* Odón cs. és kir. udvari maghakereskedésben, Budapest, *Routenbiller*-u. 33. sz. A cég főirjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

(x) **Köszvény és osz** ellen nagyon ajánlatos a Zoltán-féle kenőcs. Üvege 2 korona, Zoltán-gyógyszerárban, Budapest, V., Sétány-utca és Szabadságtér sarkán.

A trónörökös a japán hadseregről.

— A trónörökös utinaplójáról. —

Budapest, február 19.

Ferenc Ferdinánd főherceg világkörüli utjában tíz év előtt Japánban is megfordult s tapasztalatairól, különösen a japán hadseregről, naplójában részletesen ír. A főherceg naplójának ez a része így szól:

Hajóm lobogó nélkül siklott be Noagasaki kikötőjébe s így a japán hadháló két ágyúit nem adhatták meg a bűnbölg, fülkeitű üdvözlet, pedig késtűtek rá. Egy kis torpedónaszád villámsebességgel megkerülte hajómat s megmutatta a helyet, ahol horngonyt vessünk, amelyet vizen uszó hadilobogók jelzett. A kikötő torkolatánál a *Leander* nevű nagy angol oirkálóhajó feküdt, amelynek gépe megrongálódott, s azért volt kénytelen Nagasaki-ba befutni. Egy japán hajóraj is volt a kikötőben, az *Itsumushima* zászlóshajó, a *Massuzima*, a *Takavo*, a *Takacsibo*, a *Kaimon* és a *Kutsurasi*; ezekhez csatlakozott a mi kis torpedóntulmatónk, a *Gajejama*. Egytől-egyig imponáns szép hadihajók, a modern technika vívmányaival felszerelvék, mert Japán nem csekély áldozatokhozott tengerészetiért, de aztán büszke is flottájára, amely ezidőszereint 55 hajóból áll 55.058 tonnával, 79.694 indikált lóerővel, 439 ágyúval és 6815 löny legénységgel.

Az utcákon sorfalat állott az egész helyőrség; a főszárny sorakoztak azok a tiszték, akik nem voltak szolgálatban. A japán hadsereg egyenruhája francia mintára készült. A gyalogság kék kabátot visel piros hajókával és sávval a vállon, amelyen az ezred száma van jelezve; a nadrág bő, a csákó fényes bőrből való, ormótlan és éppenséggel nem tetszetős. A gyalogság tegyvere a hátulöltő, 11 milliméter kaliberű Murata-puska, amelyet legközelebb fel fogunk cserélni 8 milliméteres ismétlő-puskával; kardjuk a puskára tűzhető szurony gyanánt, borju nyomja vállukat, még pedig olyan, amilyen volt régebben a mi gyalogságunké. Ez a díszegyenruha és a felszerelés. Gyakoriat közben, különösen nyáron, fehér vászonnadrágot és porosz mintájú, tányéralakú sapkát kap a japán gyalogoskatona. A tiszték kivont karddal úgy tisztelegnek, hogy hegyével letel, a földig lehajtják, aztán jobbra kanyariják kardjukat, a legénység pretenziós. — Sajnos, ez a tegyverifogás nálunk már kiment a divatból.

A lovaság, amelynek külseje, magatartása, lovai, nem mondhatnám, hogy nem tetszettek éppen, de tulajdosan tarka, kiabálóan szines az egyenruhája; az atlia sötétek, sárga zászlórassal, piros nadrág, széles zöld lampaszszal; a tegyver: Murata-karabély és lovasági kard. A tüzérség uniformisán a kék és a sárga színek rikitanak; ágyújuk 7-5 centiméter kaliberű, hátulöltő, Japánban öntött bronzágyú; amennyire láthattam, ágyúik elég pompás, erős csődöröket fogtak. A sorfalban szekerész-csapatot is vettem észre, amely lóháton vonult ki; kék hajókájuk emlékeztet a miénkire, lótakaró világoszöld. A műszaki katonák hajókájuk borbórpáros, borjujokra erősítvék élteltáik és szerszámaik.

Mindent egybevetve, valamennyi japán tegyver-nem jó benyomást tett rám.

A vár imponáló nagyságával. Tőle nem messze, de jóval mélyebben négy kaszárnyát pillantottam meg, kettő gyalogsági és teljes modern, pavillon-rendszerű a másik kettő lovasági és tüzérségi. Az előbbit mindárt felismertem: csak olyan, mint a mi lovasági kaszárnyáink. Nem volt ugyan programomban, de érdekelt volna látnom, milyen fejlettségű az én tegyver-nem Japánban, megkértem hát hercegi cicerónémat, néznők meg a lovasági kaszárnyát és vonulasson ki egy lovasosztályt teljes felszereléssel. Igazán nem bántam meg, hogy megnéztem, mert valóssággal meglepett, amit láttam. A japán lovaság, amelynek kiképzése egészen európai mintára történt, pompásan üti meg a lovat; a bemutatott gyakorlatok más nemzetbeli, régóta fennálló lovaságnak is dicsegetésre válnak, bárha némi fogyatékos, kezdőlegesség nem kerülte el figyelmemet. A japán lovaság szervezete ez 6 sorzásból áll 3-3 eskadronnal és egy testőrszázalóval 2 eskadronnal; a sorzásból áll létszáma 497 ember és 459 ló. Istállóik fából építék, szellősek, tiszták. A lovak nem éppen kifogástalanok, akárhány elhízott, sok lesoványkodott, a nyereg nem egynek feltörte a hátát; feltűnt nekem a lovak hosszú szőre és a túlyom sok csődör. Napjában háromszor abrakolják a lovakat, láttam, hogy a széna, amit a jászolba vetettek, hitvány, hozzá az erőtakaromány ápa. A lovaság nyergét nem tartom praktikusnak, éppen

ugy a hevedert sem. A nyeregkapához van erősítve a két tölténytáska két-két tartóval és 3-3 tölténnyel. A lótakaró fűzőld és vékony, nyolorét hajtvá: ezért van feltörve annyit sok lovuk háta.

A kaszárnyaszobák tiszták, világosak, szellősek, padlójuk fa; feltűnt nekem, hogy minden közlegény ágya fölött a polcon több pár lábbeli és sok rend ruha van. Minden katona holmija mellett ott áll a csinos, finom teás-csésze. A legénysége arcszine egészséges, testalkata erőre mutat; napjában háromszor kap eledelt, főképpen rizst, sok halat és gyakran bust.

Feltűnt nekem a különös lovasági kard, amelynek pengéje vékony, keskeny, marko óta olyan kicsiny, mint valami gyerek-kardé. A karabély hosszú szíjon csüng és jobbra-balra repül a lovakatonára hátán, ha csak nem lépésben halad az eskadron. Az altisztek revolvere sokkal jobb és praktikusabb, mint a miénk. Egy lovaszakasz egy dalás tiszt vezetése alatt bemutatott mindenféle fordulatot, kanyarodást, felvonulást ügétőlépésben és vágatva, kifejlődést és a végén egyenként száguldott el körülöttünk az egész szakasz. Jól szemügyre vettem lovakait és megismertem köztük a magyar lovakat. A japán kormány évek előtt temérdek magyar lovat vásárolt és a katonai ménesegekben is a legtöbb csődör magyarverü.

A japán lovaság valamennyi tegyver-nem közül a legjobban tetszett nekem.

Japánok istenei és hősei.

Budapest, február 19.

A japán nemzeti vallás alapjául szolgáló mithosz a Shin To (Istenek utja) című vallásos könyvben van feljegyezve és 1868 óta ez a császárok vallása és így az államé is. A japán mondatok nagyon sokban hasonlít a görög, mitológiához, nevezetesen az összes természeti erők szimbolizálásában és abban, hogy a természeti tüneményeket istenek és félistenek megnyilatkozásának tartják. Eppen úgy, mint a görög mondatokban, nálunk is földre szállnak az istenek és földi leányokkal szeretőzve, hősökkel ajándékozzák meg az emberiséget. A legrégebb japán történeti könyv a *Kozuki* (Minden dolgok tudója), melyet Temm császár Krisztus után 678-690-ben íratott le és nyomtatásban először 1644-ben jelent meg. És ebben a könyvben foglaltak viszont a német mondatokhoz hasonlóan. A japán mondatból ismertetés céljából néhányat kiragadunk, mert ezekből megismerhetük a nép le kületét.

A japán mitológia alapjában vidám hangulatu és bár nem szűkölködik véres eseményekben, kevésbé tragikus, mint akár a görög vagy a német. Az életet a természet minden gyönyörével fűszerezik, de azért a haláltól egyáltalán nem félnék. E szigetlakók réme a tengeri vihar, ettől sokkal jobban félnék, mint a villám- és menydörgés kísérete zivatartól. A vihar istene Suzanoo, fia Isanagi félistennek, utóbbi bátyja a napnak és a holdnak. Ez a Suzanoo egyben a japán hősök és uralkodók őre. Egyikben, amidőn Suzanoo — a vihar — el akart bucsuzni nővérétől, a naptól, ez elbujt a felhők mögé, mire nagy sötétség lett. Az istenek erre elővették a naptűkröket (villám) és a villámkévüket drágakövekkel egy csomóba kötötték és ezt az égnek egy lármás istenője megrázták (menydörgés). Ezen a 700 milliárd isten annyira mulatott, hogy a nap megint előbujt. Suzanoo hatodik leszármazottja — a Nagországy ura — hős, aki nagyon em ékeztet Jasonra és Perserusra. Ez elvette feleségül Yakami hercegnőt. Bátyjai e mesalliance miatt nagyon megbarázdolták és üldözték; erre kénytelen volt Yomiban lakó ősehez menekülni. Az ő leánya szives örömmel fogadta a szép ifjút, de atyja az üldözők pártjára állott és bezárta az ifjút a kigyóházba. De a leány (Medea) elűzte a kigyókat és ezáltal megmentette az ifjút. Atyja azonban most meg a daraszak és százlábu bogarak közé csukta leánya védencét, de az ebből a bajból is kisegítette a menekült. Még több hasonló megpróbáltatáson ment keresztül, végül megbékült az öreg viharisten és egy szép napon az ifju térdére hajtvá fejét, elaludt.

Az ifju hős ekkor odakötötte az öreg haját a ház egy oszlopához (meggátolta a vihart) és a leány-nyal megszűkött. Időközben elvette feleségül és Yamatóba költözött. (Yamato — a hegyek kapu-a — ez Japán ősrégi neve.) Itt élt az elhagyott feleség (Ariadne) és így dalolt: Óh ura a nagy országnak! Oly változó a szerelmed, mint a tavaszi idő. — Senkim sincsen rajtad kívül. — Jer, oh jer vissza hozzám. — Ha nem jössz, úgy igyál bucsuzóra e serlegből.

Egy későbbi dinasztiát alkották a nap gyermekei. Ezek egyike egy napon elvesztette horgát és elment az Őcean tulajdonosához, hogy visszaszeresse. A tenger ura barátságosan fogadta és hozzáadta feleségül a leányát. Három évig lakott az ifju a tenger urának kastélyában és egyszerre csak eszébe jutott a horog. Megkérdezték az összes halakat, hogy tudnak-e az elveszett horogról és ezek így szóltak:

— A Tai panaszkodott multkoriban, hogy valami a torkán akadt és gátolja a lélegzésben. Elhívták a Tait és tényleg a torkában volt a horog. Ekkor a hős ráült a krokodilus hátrára és ez hazajába vitte. Hazajövet ott találta feleségét, a tenger-király leányát, aki egy fiuval ajándékozta meg. Most látta csak azonban az ifju, hogy a felesége nem más, mint egy hatalmas nőstény krokodilus. Ijedtében elutott és ebből felesége megtudta, hogy férje meglátta igazi alakját, elszégyelte magát és visszament a tengerbe, ahonnan nem is tért többé vissza. — Ez a japán Meuzuna! — Fia továbbá is Yamató-ban maradt és idővel királylyá választották. Még ma is benne tisztelik az ország első uralkodóját. Állítólagos uralkodása után (1000 évvel Kr. sz. e. 660-685-ben) elnevezték Yimmu Termo-nak.

Amennyire a japán mitológia első időszakában a szép nem csak nagyon kis szerepet játszik, annyira gyakoriak a Krisztus születése után való időszak mondatokéban a női bajaktól leigázott, Heraklesre és a zsidó Samsouna emlékeztető esetek. E hősök egyik legkiválóbbja Yamakó Take, aki Herkuleszerű hősteteket visz véghez és azután feleségül veszi Ninaju hercegnőt. Széld, szép virágos szavakkal jellemzi a japán monda, hogy mint lett a hős egyre jobban és jobban rabja a csodaszép nő bájainak. — Ágya szelén hagyta kardját, beszéli a monda: midőn egy napon a hegyek közt bolyongva, egy hatalmas vadkan került eléje aki a hegy őrzetével volt megbizva. Tegyver-nem volt s így áldozatul esett a fenevadnak. Haidokolva így sóhajtott: — Óh Yamodo, minden országok legtitkosabbja, aki a hegyek mögé vonulva élsz! S akit a hegyek szakadéka! öve nek. — Be pompás ország ez. — Hazából felhők jönnek-mennek! Oh, kardom, melyet nóm ágyánál hagytam! Így kiáltott és az ég felé repült.

Egy királynő hősi a kajakhoz fűzi a japán legenda Korea meghódításának történetét. Ez az 1700 éves mese, amely valósággal elöltti a japán nép lelkét, szoros összefüggésben áll a most tomboló háborúval. Tarasínaka királynak hitvese. Okineka Tarasi, látnoki képességet nyert az istenektől s így szólt:

— Nyugaton van egy ország (Korea), kinöcsökben gazdag. Neked adom.

A király felelt:

— A magas hegyről csak tengert látok. Hazudnak az istenek.

Egyre elhalóbban pengette lantját, mignem egészen elhalgatott.

Meghalt. Hitvese uralkodott tovább, összegyűjtötte seregeit és nyugatra indult. A halak, a nagy és kis halak vitték hajóját, a keleti szellő pedig átsegítte a hullámfodrokon. Így érték Koreába. Az ottani uralkodó megígérte, hogy takarmányt ad a lovaknak és minden évben adót küld a királynénak. A királyné pedig, aki később Yngó császárnának neveztek, hazatért, fut szült, akit azután Ogin császárnak hívtak. Ez idő óta Korea kulturát visz Japánba. Elküldi nekik Kontucsu tanításainak tíz pé dányát, kovácsokat és takácsokat és végül Isusukait, aki pompás italt főz a császárnak.

Igy leit Japán urrá Korea felett és ilyen mély-érteimű meséi vannak ennek az országnak, amelynek batárain most javában dul a háború.

A pad.

A régi országház padjait egy falu kéri a székesfővárostól.

A pad

Alatt

Oly butort értünk,
Mely fából készült.

E butordarab három részből áll:

A lábból, melyen áll,

Az ülőkéből, melyen ünek,

S a támlából, amelynek nekidülnék.

Soktéték, kérem a padok:

Ismerünk vas- és lapadot,

Olyant, mely bórral van bevonva:

Ez magát angol padnak mondja,

Olyat, melyet borinak szőnyegek:

Ez kerövet,

Amely, ha puba, öreg is lehet.

A padok közt mégsem ez a király.

Az fából van s a parlamentben áll!

Kik rajtuk ünek,

Fütyülnek.

A fütyülkre táncol az ország:

Ők intézik a haza sorsát.

De mivel az idő rohan,

Egyszer mindennek vége van!

S ha az idő — e derék mester! —

Egyszer

Kimondja a nagy Amen-t,

Hát megszűnik a parlament.

Hanem a pad,
— Habár a szíve megbasad,
Hogy a hazát
Nem szolgálhatja tovább —
Sorsát nyugodtan zsebre gyűri
S türi
Az új arccokat és az új tanyát
S beveszi bölcseséged, ó kupaktanács!

—y—

FŐVÁROS

(*) **Tűzvizsgálat a Várszínházban.** A színházak tűzbiztonság szempontjából való megvizsgálására alakult bizottság ma a Várszínházban tartott vizsgálatot délelőtti tíz órától délután kettőig. A vizsgálatbizottság tagjai voltak: *Almády Géza* tanácsnok, *Somló Sándor*, a Nemzeti Színház igazgatója, *Hebenbühen* az Operaház részéről, továbbá *Lahocsinszky* tanácsjegyző, *Kellerman* műszaki tanácsos, *Hönig Dezső* és *Hanel Aurél* mérnökök, *Othausen* kerületi elöljáró, *Seerbovszky* tűzoltóőparancsnok, *Máltás Hugó* rendőrtanácsos és *Boda Dezső* rendőrkapitány. A bizottság a vizsgálat konkluziójaképp kimondotta, hogy a Várszínház szerkezeti hibáinak fogva és mert fontos középületek, a miniszterelnöki palota és a honvédelmi minisztérium közelében van, *színházi célokra nem alkalmas*. Tekintettel azonban arra, hogy a színház ebben a szezonban még tizenhárom előadást köteles produkálni, a bizottság a tizenhárom előadás engedélyezését javasolja a tanácsnak. Ha a tanács ragaszkodna a színház fenntartásához, a bizottság lényeges átalakításokat javasolna. Különösen a faszervezetet kellene vassal kicserélni és a légszuszítu-fűtő-világítást villamos világítással kellene helyettesíteni. *Othausen* elöljáró a bizottságban azt az álláspontot képviselte, hogy a színház a budai közönség érdekében, amelynek amugy is kevés a szórakozási helye, a színház továbbra is fenntartandó.

(*) **A Szabadság- és a Kossuth-szobor elhelyezése.** A székesfőváros törvényhatóságának közgyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy a Szabadság-szobrot a Szabadság-tér északi tengelyében, a Kossuth-szobrot pedig az Országház főhomlokzata előtti téren helyezi el. E határozat folytán a tanács felhívta a mérnöki hivatalt, hogy mutassa be a szobrok elhelyezésének pontjára vonatkozó tervrajzot. A mérnöki hivatal mellett érvel, hogy inkább az Alkotmány-utca főtengegyében emeljük a Kossuth-szobrot, mert a mű így jobban érvényesülne. Javasolja, hogy a kivétel előtt mindenestre állítsanak fel mindkét ponton modelleket, hogy a célszerűség dolgában tájékozást lehessen nyerni. Az ügyosztály ninosen egy véleményen a mérnöki hivattal. Nézete szerint ugyanis a szobornak a térhez kell alkalmazkodnia, a téren kívül álló Alkotmány-utca semmi esetre sem játszhat az elhelyezés kérdésében domináló szerepet. A minálki állításához különben hozzájárul. A középítési bizottság ma délután tárgyalta a mérnöki hivatal és az ügyosztály javaslatait. *Pucher József* azt hiszi, hogy a közgyűlés határozata egyik szoborra nézve sem megfelelő. Ezen azonban most már segíteni nem lehet. Egyébként a közvélemény felvilágosítása tekintetében sokat vár a próbaminták elhelyezésétől. *Devecz Ferenc* műszaki tanácsos szerint nem kellene megállapítani a közgyűlés határozatánál. Terjesztésnek újabb javaslata a közgyűlés elő. A Kossuth-szobor elhelyezésére különben legalkalmasabbnak tartaná a központi városrészes Károly-körúti oldalán létesítendő parkot. A bizottság ezután hozzájárult az ügyosztály javaslatahoz.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Landi bucsu-dalestje.** *Landi Kamilla* ma másodszor énekelt a Royalban, még fényesebb közönség előtt, mint a múltkor. A high life számos tagja volt jelen és az arisztokratikus első sor előtt kiűn karoszekereken *József Ágost* főherceg állt a nevével, *Augusta főhercegnő* szonyyval. A főhercegi pár jelenléte némileg hívősebbé tette a hangulatot, mert nálunk még mindig eltekintetlennek tartják, hogy magasrangú uraságok jelenlétében a művészeket megfelelő taps jutalmazza. *Landi Kamillának* tehát ma este halkabban tapsoltak, de az élvezet talán még nagyobb, még intenzívebb volt. A pompás művésznő remekül iskolázott hangjával gyönyörű dalokat énekelt *Händeltől*, *Scarlattitól*, *Cornelivustól*, *Schumanntól*, *Schuberttől*, *Masennétől* háromféle nyelven, olaszul, németül és franciául. A különböző szerzők stílusát csodálatos lélekkel tükrözte vissza. Báj, erő és mélység egyesült abban, amit előadott. Közreműködője is volt a mai dalestnek: *Radó Elek* zongoraművész, *Tomán István* egyik kiváló tehetségű tanítványa, aki ritka izléssel és meglepő tudással zongorázta *Chopin* és *Liszt* néhány szerzeményét.

** **Várszínház.** A Várszínházban holnap, vasárnap két előadást tartanak. Délután 3 órakor *Molnár*

Ferenc ötletes bohózatát, a *József* adják, amely legközelebb megéri a huszonötödik előadás jubileumát. Este a szenzációs hatású *Erény utjai* kerül színpadra, amely állandóan zsúfolt házakat vonz.

** **A Várszínház betiltása.** Az állandó színház-vizsgáló bizottság ma délután, *Almády Géza* tanácsos vezetés alatt, megvizsgálta a Várszínházat s kimondta, hogy a színházat tovább fenntartani nem lehet. Javasolja a bizottság, hogy az előadásokat csak március végéig engedélyezzék s a jövő őszi évszakban már ne engedje meg a főváros a Várszínház újból való megnyitását.

** **Kis császár.** A Népszínház legközelebbi operett-újdoncsága *Pásztor Árpád* és *Stoll Károly* darabja, a *Kis császár* lesz. A történet 1880-ban játszik és a benne szövedő szerelmi régeny háttére a juliusi forradalom.

** **Szerená.** A *Budai Dalárda* legutóbbi hangversenyén nagy tetszésben részesült *Szatjanovits* Jenőnek, az ismert zeneszerzőnek *Szerená* című férfikara. A behízező dallamokban gazdag s könnyen betanulható férfikar most megjelent *Klöckner Ede* kiadásában a *Lyra* című gyűjteményben. A férfikarra, magas bariton vagy tenorszóljóra írt, és zongorakísérettel ellátott mű kapható a kiadónál, Budapesten (*József-körút* 22.)

** **Jótékonycélu művészet.** A *Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének*, az árvái és a Veres Pálné szobra javára rendezendő művészestéje 26-án lesz a Royal-szállóban. Az est magas színvonalon áll, változatos programjából kivesszük részüket: *Csillag Teréz*, *Náday Ferenc*, *Jeszzenszky-Náday Ilonka*, *Geyer Stefi*, *Kuranda Duci*, *Dienzl Oszkár* és *Laub István*. Előkelő körökben oly nagyok érdeklődés mutatkozik a hangverseny iránt, hogy a tikoronás jegyek már majdnem mind elfogytak.

** **Hangversenyek.** A *Grünfeld-Sopronyi-Berkovits-Bürger*-féle voncségyes 21-én, vasárnap délután tartja nyolcadik és ebben a szezonban utolsó hangversenyét a Royal-szállóban. Résztvesznek a koncertben *Scomparini Mária* és *Siklós Albert* is. — A *Budai Zenekör* 22-én az I. kerületi polgári léányiskola tornatermében rendezi harmadik hangversenyét. A koncertet *Eisvogel Ferenc* egyesületi karnés vezető és közreműködőnk *Faragó-Szörényi Bella* operai énekesnő és *Arany Frigyes* zenetanár is. — A *Magyar Tiszteletlők Országos Egyesületének* e hó 22-ére tervezett hangversenyét e hó 26-ára halasztották. A hangversenyen *Flatt Gastonné*, *Hild Károlyné*, *Déri Valéria*, *Hild Károly*, *Horovitz Richárd*, *Klement Sándor*, *Pichler Elemér*, *Sabatthiel Rezső*, *Weidel Antal* és *Zimmermann Antal* fognak közreműködni.

** **Műsorváltás a Királyszínházban.** A *Királyszínházban* vasárnap este a előre hirdetett *Hősök* helyett *Konti József* és *Pásztor Árpád* állandó vonzerejű operettjét, a *Fecskekét* adják *Fedák Sárival* a főszerepben. Délután ugyancsak a *Fecskekét* kerül színpadra.

Gemma.

— Szerző a darabjéről. —

Budapest, február 19.

Tisztelt szerkesztő ur! Szíves lehelében felszólít irnék becses lapja részére néhány sort *Gemma* című tánokölteményem premiéréje alkalmából. Öszintén megvallva, nem szeretem a közönséget kétszer utatni, de hát szíves lehelére felelni akarok.

Miódon mult évben, művem premiére-je napján a prágai királyi operaház nézőterén végignézttem, bizonyos aggodalommal láttam, hogy temérdek gyermeket hoztak a színházba. A szülők azt hitték, hogy valami *Babatündér*-félét mutathatnak eseményeknek. Művemet félreértették, még mielőtt hallották volna. Az est mindamellott szerencsésen lezajlott. A közönség elfogadta és követte művészi szándékomat.

Aki művemről operát vár, családik; aki drámát vár, családik; aki csak balletet vár, az a legjobban családik. Tánokölteményem az estét betöltő hosszú balletet akarja magasabb színvonalra emelni. Szövevényesebb eselekvényt, drámaibb zenét és kevesebb táncot akartam írni, felhasználva a színész énekes és a táncosnó sokoldalú alakító képességét. Művemet igazságosan csak azon műfajjal szabad összehasonlítani, amelyet pótolni akar. Ha művem a régi balletek meséjénél jobb mesét nyújt, a rendez balletzenénél komolyabb és tartalmasabb zenével bír, akkor megfellelőnek énjának. Hogy valóban megfellelő, azt a közönség fogja megítélni, a legönzettelebb kritikus, aki nemcsak ítélt, de még fizet is.

Gróf Zichy Géza.

MŰVÉSZET

□ **Mátyás és a renaissance.** A *Műbarátok Körének* mai összejövetelén dr. *Riedl Frigyes* tartott előadást *Mátyás és a renaissance* címmel. Piasztikus rajzolta meg *Riedl Matyas* király alakját és biztos történelmi alapon ismertetette a renaissance magyar művészetét. A mindvégig érdekes előadást a közönség figyelemmel hallgatta meg.

□ **A Jantylk-kiállítás.** A Műcsarnokban már teljesen elkészítettek a Jantylk-kiállítás rendezésével. A kiállítás anyaga rendkívül gazdag. A megnyitás kedden február 23-án lesz.

□ **A magyar képzőművészek egyesülete** e hó 21-én, vasárnap délelőtti 11 órakor tartja rendezésévi közgyűlést a városi Műcsarnokban. A közgyűlésen a rendez tárgyakon kívül a zsűri reformjára vonatkozó indítványt is tárgyalják.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Versek.** A garmadaszámra burjánzó versköteteknek manapság erősen megviselt a hitelük. A verseskönyv annyit ér, amennyire el tudja báritani magáról a költőkre általában utolsó bizalmatlanságot. *Nikelszky Géza Munka* című kötetét (ára 2 korona, kapható *Pésett*) a szociális életlőfogás ódái száryalása, a hangulatok meleg közvetlensége és érett technika emelik főbe az átlagnak. Bátor idealizmussal telítet, nemes egyéniséget elevenit meg ez a kötet. — *Battlay Gyza* verseskönyvére (*Csöndes emberek*) a szokatlan, majdnem erőszakolt gonddal való kiállítás tereli rá a figyelmet. A kereset külső stilszerű fedezője a tartalomnak. Ha már a közvetlenséget nélkülöznünk kell, tudjuk méltányolni a keresettség erejét is. *Battlay* érdeme erre nézve legfeljebb csak az akarásig terjed. Maguk a versek elmaradnak a művészi illusztrációk mögött, amelyek *Lakatos Artur* érdekes tehetőségét dicserik. — *Hüséges* utánaérzés és könnyed formakészítés műve *Faragó János* Heine-kötele (*Heine válogatott költeményei*). Amennyire Heinet fordítani lehet, *Faragó János* becsületes munkát végzett. — *Gyóni Géza* (*Versek*, *Pozsony*) tartalmaz, eszmékben, formákban változatos és cizelált művészi értékre valló kötetet adott ki. Dallamos versekben rokonszenves érzéseket tár föl *Gyóni*, aki kétségtelenül biztató talantum. — A hosszabb lélekzetű hazafias versek túzesszavu prófiétája, *Tompa Kálmán* (*Nagy estendők*, *Kolozsvár*). Minden alkalmat megragad arra, hogy dalba öntse honfiai lelkesedését. Áhítatos kegyelettel a mult iránt, a jövőbe vetett törtéttelen bizalommal énekel a hazáról és verseiből, hol izzó hév, hol jóleső, csöndes merengés árad. — Megemlítjük még *Vágó Audor* (*Harmatcseppek*) és *Vissnyovszky Rezső* (*Költemények*) kötetét, mint az igyekvés és becsóvagy termékeit.

○ **A magyar birodalom története.** *Aczady Ignác* hatalmas munkájának tizenkét új füzetét jelent meg. Ezek (22–33) a II. Ulászló megválasztásától a II. Rákóczy Ferenc felkelésig terjedő időszakot tárgyalják. *Aczady* ragyogó nyelvről, stílusának emelkedettségéről felesleges szólni. Az újabb füzetek kiállítása szintén lényes és a szöveget azebbnél-sebb illusztrációk díszítik. Egy-egy füzet ára 60 fillér, kiadójuk az Athenaeum.

Nyiltér.

SOMATOSE

(előadó husféhénye)

orvosi szaktekintélyek véleménye szorint „lápékszítmenyek ideája” betegnek és gyengéknek.

Idegek és izmokat erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógganyagkereskedésekben.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

* **Birkózó-bajnokverseny a Vigadóban.** Az országos tornaszövetség megbízásából a magyar testgyakorók köre e hó 28-án, vasárnap a Vigadó nagytermében országos bajnoki birkózó-versenyt rendez, melyen csak amatőr sportlériák vehetnek részt. Az országos verseny elsője dr. *Hetes Antal* vezetésével ma küldöttségileg ajánlotta fel a védnökséget *Berzeovizy Albert* közoktatásügyi miniszternek melyet a miniszter el is fogadott. A verseny győztese az országos bajnoki címet és a *Brüll Alfréd* től felajánlott vándordíjjal (ezüsből való bajnokszobor) nyeri el, melyet véglegesen csak akkor tart meg, ha azt még egy éven át megvédi.

EGYESÜLETEK

(A budapesti V. kerületi Népkönyvtárat) választmányja a legutóbb tartott ülésén megállapította, hogy az egyesület november 1-től január 1-ig 28.102 tagyonebédet adott. Foglalkozott még a választmány a népkönyvia elhelyezésének a kérdésével is, mert a mostani helyiség tűzbiztonsági szempontból nem kielégítő.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

A szövetséges franciák.

Párizs, február 19.

A szenátus balpárti republikánus csoportja határozati javaslatban reményének adott kifejezést, hogy a keletázsiai konfliktus lokalizálva maradjon. Azután kifejezést adtak a rokon- és barátnemzetek iránt táplált szimpátiájuknak és annak a kívánságnak, hogy Franciaország elvállalja kötelezettségeihez hű maradjon. A csoport azután elhatározta, hogy megsebesült orosz katonák javára kezdeményezett gyűjtéshez 1000 frankkal hozzájárul. Mindkét határozatot egyhangulag hozták meg.

Kína semlegessége.

Tokió, február 19.

A kínai követ a következő jegyzéket nyújtotta át a japán kormányoknak: Japán és Oroszország megszakította békés összeköttetését. Mint-hogy azonban Kína mind a két állammal békeben él és kormányára nagy súlyt helyez arra, hogy a jó szomszédi viszonyt továbbra is megtartsa, intézkedéseket rendelt el, hogy a semlegesség törvényeit tartásuk meg és az összes tartományok hatóságai ehhez alkalmazkodjanak. Minthogy Mukdenben és Hsinkingben vannak a császári muzeumok és a császári paloták, a főkormányzat pontos utasításokat kapott, hogy ezeket az épületeket a legnagyobb gondossággal őrizze meg, éppúgy a három keleti tartomány városai, falvai és hivatalos épületei is, valamint a magánzemélyek és azoknak tulajdona is megőrizendő. A kínai csapatok, melyek a tartományokban állanak, nem fogják megtámadni a hadviselő felek csapatait. Külső és belső Mongóliában szintén a semlegesség törvényei követendők, még pedig akképpen, hogy a két hadviselő fél csapatainak nem szabad támadniuk. Ha ezek a határt átlépnek, Kína intézkedéseket fog tenni e csapatok visszautasítására. Ily lépések azonban nem tekintendők a barátságos viszony megtörésének. Mandsuriában azonban három hely van, amelyek csapatok tartanak megszállva és ahol a semlegességi törvények megtartása Kína hatalmán kívül esik. A három keleti tartomány, valamint az ott fennálló jogok Kína szuverenitásának maradnak alól, tekintet nélkül arra, hogy melyik fél győz.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Egy fegyveres merénylet. Vakmerő támadást intézett ma egy ötévi fegyháza ítélt rab a pestvidéki törvényszék büntető tanácsának tagjai ellen a tárgyalóteremben, midőn Rónay Kamill ítéltől táblai bíró, a büntetőtanács elnöke, dr. Biró Kálmán ügyész jelenlétében kihirdette előtte a Kuria helybenhagyó ítéletét.

A múlt év szeptember 22-én ítélték a pestvidéki törvényszék esküdtbíróisága Horváth István és Mazurek Hugó csavargó mészároslegények főt, akik 1903. január hó elején Schlesinger Jónás nevű bőrkereskedőt rabolták ki Aszódon, innen pedig Isaszegre rándultak át, ahol január 15-én este Mandel Bernát nevű öreg szatócsnál próbáltak szerencsét. Itt azonban tervük dugába dől, mert Mandelnek segélykiáltására el kellett menekülnök. Az esküdtzék a két vádlottat büncsnek mondotta ki a rablás büntetésében s ezúri a törvényt alkalmazó bíróság Horváth István öt évi és három hónapi, Mazurek Hugót pedig öt évi fegyháza ítélt. A konokul tagadó vádlottak egyike Mazurek Hugó az ítélet kihallgatása után, midőn a büntetés ellen bejelentette semmisségi panaszát, dühöngeni kezdett benn a tárgyaló teremben úgy, hogy az örök alig tudták meg ékezni és elvezetni. Csontos Mihály Miksaán, Boda István levélhordó merénylőjének elfogatásával csaknem egyidejűleg a fegyháza ítélt rabok egyikének, Horváth Istvánnak cellatársa azt a meglepő vallomást tette Kendi budapesti törvényszéki vizsgáló albiró előtt, hogy Horváth előtte kijelentette, hogy Mazurek Hugót ártatlanul ítélték el az esküdtzék a rablás miatt, mert ezt ő nem Mazurekkel, hanem Csontos Mihályval követte el. Csontos Mihály, hogy súlyosbát beszámítás alá eső egyéb büntető megnevelés, készséggel vállalta magára úgy az isaszegi, mint az aszói rablásban való részvételét. Dr. Acél Nándor a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája azonban e beismerésével Csontosnak rábizonyította, hogy ez az aszói rablást nem követhette el. Így tehát kétségtelen, hogy ezt a rablást Horváth István Mazurek Hugóval követte el. Az isaszegi rablásban azonban már része volt Csontos Mihálynak is. De ezt a büncselekményt az esküdtzék Mazurek Hugóra nézve nem rablásnak, hanem csak zsarolásnak minősítették. A Kuria a napokban elutasította úgy Horváth Istvánnak, mint Mazurek Hugónak semmisségi panaszait, amelyeket az esküdtzék ítélet ellen jelentettek be. A pestvidéki törvényszék mára tüzte ki a Kuria által is helybenhagyott, immár jogerős ítéletnek a két vádlott előtt leendő kihirdetését.

Reggel 9 órakor Rónay Kamill táblai bíró bevonult a tárgyalóterembe a tanács tagjaival Sz. Kiss Gyula és dr. Novotny Károly bírákkal s elrendelte a két fegyveres előállítását. Ennek megtörténte után felolvasta az elsőbírósági, valamint az ezt helybenhagyó kuriai ítéletet. A kihirdetés után Mazurek Hugó ítéltől táblai bíró, megragadta a vádlottak számára szolgáló padot s útsére emelte fel őket a kármokdások között. Dr. Biró ítélsére a bírónörök megragadták ugyan de nem bírták megfékezni. Sürgősen megnyitották a bíróságot s ezek csak nagy nehezen tudták a tárgyalóteremből kivonulni a vádlottak szobájába. A küzdelem itt még erősebben folyt. A dühöngő ember valóságos csapára kelt a tíz bírónörrel, akik csak nagy nehezen tudták megválni s levinni a fogházba ahonnan mindjárt el is szállították ki a gyűlötfogházba.

§§ Ös-Budavára igazgatójának ügye. Ismeretes az a hajtsa, amelyet Friedmann Adolf Ös-Budavára igazgatója ellen indítottak a télen ellenségé, akik Amerikából beszerzett feljelentésekkel temérdek kellemetlenséget okoztak neki. A törvényszék vádlatára be is szüntette e feljelentések ügyében az eljárást Friedmann ellen. akinek ma újabb kellemetlensége volt e hajtsa miatt. Blau Adolf egy mulatóhely ruhártosa két évvel ezelőt egy pezsgős pavillont bérelt Ös-Budavában, de a helyiség bérével adós maradt Friedmannnak, aki ezen bérösszeg tartozásért be is perelte Blaut. A polgári perben Friedmann eskütt tett arra, hogy Blautól megvett egy pár apró holmit s annak az árát ki is fizette neki. A polgári per Friedmann megnyerte s most már Blau hamis tanúzás büntetése miatt tett feljelentést Friedmann ellen. Ma volt ez ügyben a tárgyalás a büntetőtörvényszéken. A tárgyaláson, melyen Friedmann dr. Kovács Jenő ügyvédje védté. Blau egyik tanuja Rosenberg nevű testő az a meglepő vallomást tette, hogy őt a panaszos oktatta ki a rendőrség folyosójára arra, hogy miként valljon Friedmann ellen. De volt egy másik tanu is, Csilléry kerületi mérnök, aki igazolta, hogy nála, mint a tüzrendészeti bizottság tagjánál Blau szintén többször tett alaptalan feljelentéseket Friedmann vállalatára — Ös-Budavára — ellen. Dr. Polgár Viktor királyi ügyész több tanu kihallgatása után eljettette a vádat Friedmann ellen, s mivel a pótmagánvádat Blau ügyvédje sem vette át, a törvényszék Friedmann igazgató ellen megszüntette az eljárást.

TÁVIRATOK

A német császár utazása.

Berlin, február 19. A német császár már néhány nap mulva egész kíséretével Kiebe megy, ahonnan azonnal indul földközi-tengeri útjára. A császárné állandó gyöngélgedése miatt nem fogja elkísérni a császárt.

Letartóztatott orosz kémek.

Lemberg, február 19. A Lembergben megjelenő Dziennik Pólszky közli, hogy letartóztatott egy orosz csendőrezredes, akimint vasuti munkás dolgozott a lemberg-szokoli vonalon, de tulajdonképpen kémiszolgálatot végzett Oroszországnak. Krakóba vitték, ott megállapították igazi nevét és erős fedezet mellett Bécsbe szállították. Egyedül a Szlovopolsky közli, hogy két magasarangu tisztet is elfogtak kémkedés gyanúja miatt. Az egyik letartóztatott Lembergben, a másik Przemyslben történt.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 19. A Dunagőzhajózási társaság igazgatósága közhírré teszi, hogy folyó év február 29-étől fogva ismét megnyílik a teberszállítás az összes hajóállomásokon. Odessa, Batum, Konstantinápoly és a többi állomások felé újból felveszik a közvetlen összeköttetést.

Bécs, február 19. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladottak: Buza: tiszavidéki 9.35—9.55 K., bányasági 8.65—9.20 K., mosoni 8.70—9.05 K., Rozs, tót felvidéki 7.15—7.35 K., pestmegeyeri 7.20—7.40 K., déli-vasuti 7.—7.10, magyar tengeri 5.90—6.05 K., magyar zab 6.—6.60 K., válogatott 7.—K.

Bécs, február 19. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délműti magánforgalomban a táviratok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 625.50, Magyar hitelrészvény 730.— Angol-Osztrák bank 277.50 Bécsi bank-egyesület 488.— Union bank 510.— Länderbank 418.50 Osztrák-magyar államvasut részvény 625.50 Déli vasut 76.50 Elbavölgyi vasut 299.50. Részaknyugati vasut részvény —. Dohányrészvény —. Rimamurányi vasut 441.50. Alpebányarészvény 388.50 Májusi járadék 99.10. Magyar korona járadék 96.30. Török sorsszegek 113.— Német bírcsámai mársa 117.30—117.07. Napoleon-dó 19.07.

Berlin, február 19. (Gabonatőzsde.) Buza májusra 181.50 márká (1064 korona), júliusra 182.50 márká (1070 korona). — Rozs májusra 143.— márká (888 korona), júliusra 145.60 márká (853 korona). — Zab májusra 132.50 márká (777 korona), júliusra 134.75 márká (789 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 116.50 márká (683 korona), júliusra 117.— márká (686 korona). — Spirítusz 70 márká (árólyam 117.20 korona per 100 márká.) Irányzat: tartott. Idő: hó.

Berlin, február 19. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Leti forgalom: 4/10-ös magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék 96.30. Osztrák hitelrészvény 197.25. Osztrák-magyar államvasut 134.— Déli vasut 14.—.

Részaknyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz banki jegy készpénz —. Busenichraji —. Orosz banki jegy —. (Último) Lombard —.

Frankfurt, február 19. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arólyamok januárra. Leti forgalom Osztrák hitelrészvény 197.20. Német bank 212.40 Disconto 181.80 Berini zsekekredeti bank 148.— Gelsenkircheneri 193.70. Harpeni 187.90. Laura-kohó 218.20. Olasz járadék —. Hibernia 187.70. Az irányzat nyugodt.

New-York, február 19. (Terménytőzsde.) (Zárulat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 13.50 (13.75), Febr-ra 13.60 (13.—). Májusra 14.10 (13.75). New-Orleansban helyben 13.3/4 (13.1/4). — Petroleum: Stand whit New-Yorkban 8.95 (8.95), Stand white Philadelphianban 8.90 (8.90), Raffined in Cases 11.65 (11.65). Credit Balances at Oil City 1.60 (1.80). — Zsir: Western steam 8.— (7.90), Rohe és Brothers 8.— (7.90), — Tengeri irányzata tartott. — Februárra —. (—), — Májusra 61.1/2 (60.1/2). — Juliusra —. (—), — Buza irányzata szállard. — Píros ószi helyben 106— (110.—). — Febr-ra —. (—), — Májusra 102.5 (101.—) — Juliusra 98.1/2.— (96.1/2). — Szept. re. —. (—), — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávó: iair Rio T. sz. 7.1/4 (7.1/4). — Febr-ra 5.75 (5.70). Májusra 6.— (5.95). — Liszt: Spring Wheat clears 4.20 (4.—), Cukor: 21/16.—0.— (21/16.—0.—). Ón: 28.37—28.75 (28.45—.—). Kéz: 12.50—12.75 (12.50—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 19. (Terménytőzsde.) (Zárulat.) Buza irányzata szállard. Febr-ra —. (—). Máj-ra 102.3/4 (99.3/4). — Tengeri irányzata tartott. — Februárra 58.— (52.3/4). — Zsir: Májusra —. (—). — Juliusra 7.90 (7.77). — Szalonna short clear 7.81 (7.18). — Sertésbús: Májusra 15.67 (15.15). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Álom előtt.

Álomra zárom fáradt szempillámat,
Egy nap keserve nyugszik én velem,
S míg lelkelem az éj sötéteje árad,
Te fényugárként megjelenés nekem.

És kivonul a lelkem közepéből
Ezer gyötrelmem rémes táborá,
Óh de szavadnak csodás gyönyörűtől
Megjéjjt rajként rebbennek tova.

Bűbajos szóval csitítod a lelkem,
S én csöndbe, nyugton rólad álmodom,
És halk szolozsma csendül a szivemben:
Légy áldva, áldva minden utadon!

Eörsödi Lajos.

+ A női láb izmosodása. Egy angol újság egy esztétikai szempontból nem érdeketlen dolgot közöl. Az angol ladyk lábái békés voltak csinoságukról és kis formájukról, kétségbeesésben izmosodtak. A sok tornázás és atletikai gyakorlat hatása lassan-lassan jelentkezik és ha így megy, nemsokára a láb nagyságára nézve teljes lesz a női emancipáció. Ez a tajtája az emancipációnak, amely az esztétika történetében új fejezetet nyit, épp úgy számítat az erősebbik nem ellentállására, mint a másik tajtja, amely a szellemi világban és a lértel való küzdelemben vág új ösvényeket. Elvégre az sem csekélység, hogy a nők mozgalmá, amellet, hogy megnehezíti az embernek a kenyérgyűjtését, az esztétikai gyönyörűségét is megfosztja a szépért, a gyöngéd formákért lekesülő férfinepét. Ezekután pedig nem csoda, ha alkonyi hangulatokra emlékeztet melankólia árad ki az angol újság közleményéből...

+ Az n- és az x-sugarakról. A párisi tudományos akadémiában a mult napokban d'Arsonval professzor bemutatta Charpentier tanulmányát az Auer-égy vagy Nernst-lámpa n-sugarainak az emberi szervezetre való hatásáról. Ha egy ilyen sugart a hetedik borda magasságában a hátgerincbe bocsátanak, a pupillának egy fél és egy egész milliméter között ingadozó kisebbedése tapasztalható. A szervezetben az n-sugarak más változásokat is eredményezhetnek; de ezeket a szaktudósok még nem hozták nyilvánosságra, minthogy megfigyeléseik e tekintetben még nem teljesek. Ugyanazon az ülésen értekezett Dubois Raíael az x-sugaraknak a gyöngyház-ípar terén való érvényesítéséről. Eedig ugyanis az osztrigákat fél kellett nyitni, hogy megnézzék, vajjon a bennük lévő gyöngy elérte-e a szükséges nagyságot. Ilyen módon nagyon sok osztriga tönkrement. Legutóbb rájöttek aztán arra, hogy a gyöngy nagyságát Röntgensugarak segítségével meg lehet állapítani a nélkül, hogy a kagylót fél kellene nyitni. Ha egy kagylót az x-sugár hatásának tesszünk ki a benne lévő gyöngy árnyéka rájárak ódik a radiografikai lemezre és így a gyöngy nagysága pontosan megmérhető.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza.

K. A. Szabadszállás. Tudni kellene ehhez, hogy minő kötelezettségeket vállalt ön az aláírt kötvényben. Amennyiben kétoldalon kötelezettség állt elő, ön kötelezhető a díjtétel fizetésére. Nem lehetetlen azonban, hogy önnek megvan a visszalépési joga. — K. J. Hat tegye kalapba mind a kettőnek a nevét, ha másképp nem tud választani. Ebben a rovatban mi csak olyan kérdésekre adhatunk hosszabb választ, amelyekben magukban is van valamelyes komoly és egyetemesíthető tartalom. Az ön esete nagyon is privát dolog s az eldöntése teljesen önmagától függ. — Z. M. Muraviv. 1. A kereskedelmi iskola elvégzése azért is tanácsosabb ez esetben, mert ez hét esztendő veszi igénybe a megelőző négy középiskolával s így egy évet nyert. 2. Fizetési meghagyás küldésére nem kötelezhető. Sorsjegyeiről legközelebb. — F. O. Törvényhozási intézkedéstől függ, hogy miképp történik az áthidalása ennek az ügynek. Miniszteri engedély nélkül nem nőülhet. — K. J. Budapest. Elmes levetél nem használhatók, mert a Fővárosi Könyvtár igaz ugyan, hogy most egyidőre be van zárva, de csak azért, mert rendezés alatt áll. Ez ki is van írva a könyvtár elsőemeleti aiján. — Margit. Az okszerű kura módját csak orvos határozhatja meg. — W. M. Nagy-Szalóc. Baróthon van ilyen. Az állami támogatásért a kereskedelmi minisztériumhoz kell folyamodni. — J. T. G. A költőgyűlésről nem utján sürgesse meg és hangulyozza, hogy két előbbi beadványára választ sem kapott. — P. Gy. Budapest. Elmékedési ercs filozófiai bajlandóságra vallanak. nincsenek azonban szerves egységre foglalva. Egyébként pedig a cikk már témájánál fogva sem napilapba való. — Kiváncsi B. Ha önnek már kifejezte vonalmát és azt a batá-

rozott szándékát, hogy feleségül akarja venni, ön pedig viszonzózza az érzését: akkor elő bizalommal viselhetik iránta, hogy tőle kell megkérdeznie azt, amit tőlünk kérdez. Követelnie tőle, hogy váltsa be ígéretét. — Reztinrok. Az izraelita községkerületi elnökségnél legyenek panasz. Az eljárás el ennek a rondol.

Sorsjegyek.

Soh J. Párisi háza 5344—80. számu Józsv sorsjegye 4 koronát nyert. — F. M. Duna-Szerdahely. 2553—63. számu Hitel-sorsjegye 360 koronát nyert. — Exelstör. 2428—11. számu Józsv-sorsjegye 4 koronát nyert, 1304—40. számu magyar vörös-kereszt-sorsjegye 14 koronát nyert. — K. L. A kérdézet 7 darab sorsjegyet Szalai és társa bankházánál, Erzsébet-kört 12. rendelheti meg. R. Cs. Ungvár. — F. J. Sárospatak. — B. S. Ipoly-Keszi. M. B. Barestelep. — K. G. Esztergom. — K. S. Sopron-Beled. — F. D. Felső-Stubnya. — G. P. Beled. — S. Gy. Réma-Radvány. — M. S. Derecske. — Teréz-kört 34. szám. — E. K. Szob. — E. J. Jásberény. — S. A. N.-Keresztúr. — Nagy-Szöllös. — R. J. Szikszó. — K. Zs. Csikszerecs. — B. F. Marczalló. — Sch. V. Keczel. — Huba. — D. S. Beregszász. — K. R. Nagybékés. — J. J. Lakocza. — A. S. Bóny-Rétalap. — G. L. Budapest. — G. S. Bács-Almás. — F. L. Huszt. — B. A. Budapest. — Sz. O. — K. Gy. Budapest. — F. F. Eperjes. — E. J. Szombathely. — F. K. Komárom. — D. A. Csorna. — H. S. Pozsony. — Olvasókör. Szestizte. — Ny. J. Budapest. — G. F. Besztercebánya. — T. A. Nagykereszt. — K. G. Fót. — O. K. Törökbecse. — 277 772. sz. előzetők. Budapest. — 279 757. sz. előzetők. — W. M. Versecz. — R. Zemplén. Sorsjegyeik nem nyertek.

Napirend.

Naplár: Szombat, február 20. — Római kátholikus: Aladár. — Protestáns: Aladár. — Görög-ortodox: (február 7.) Parten. — Zsidó: Adár 4. Sab. Theruma. — Nap két: 6 óra 45 percek. — Nyugyik: 5 óra 11 percek. — Hold két: 8 óra 21 percek reggel. — Nyugyik: 9 óra 21 percek este. — A nap a halak jegybe lép 2 óra 25 percek éjjel. — A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti Szalon nemzetközi tárlata nyitva este 8 óráig. Belépődíj 1 korona. Könyves Kálmán-társaság lépkülletése Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap díjtalanul. Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig. A földtani intézet múzeuma a Stefánia-uton nyitva délelőtt 10 órától 1-g. Belépődíj 1 K. Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-g. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-g. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—8-g. A fővárosi könyvtár a rendezés ideje alatt zárva. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. Az aquinumi dsatdók és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrét-ut. Helyiérdekt vasut a Pálffy-térről. Mentőegységet helyiségbe a Markó- és Sóiom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-g. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság; kereskedelmi szakönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti miniatúra V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatásos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés ágarsításkat is ezrtezték) a városi iparcsermokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-kört 32. szám alatt.

55 kilós zab, duppaul 16 kor. Ovári répamag legbővebben termő. Fűmgyvak csomósebr, francia perjo. Tengeri aprle királyi 14 K. székely 18 K. 100 kilonként zsák nélkül kapható úrfi Teloki Árvéd drassó uradalmában posta: Kónca, a vételárat előre küldeni kérjük; 10 mázsán felül engedmény.

Nemesi cimerek család, díszkeretek, illusztrációk megfestését, nemesesek kuta/ast elvállalja: Róza Zoltán, Hottenbiller-utca 64. H. 12

Gőz-cséplőkészletek használt és gyárilag javított állapotban kaphatók Horvát és Herzeg egnél Budapest, VI., Lehel-utca

2 millió Gleditschia ezre 5 kor. Több ezer almafa száza 4 kor. Mindennemű gyümölcsfa, diszfa, gazdasági fa, csemete, díszeserjo, dugvány, oltóvessző, faiskolai cikk, nagy gyümölcsű földieperék, málna. 20,000 db nemes rózsza a legkivalóbb fajokban a Bajai Gyümölcsészeti Egyesületnél kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve

Dizkornánnyal kinttvetve Bernáth E. Sándor Kolozsvár. varrógép, kerekpár nagy raktára és hasznosított. A m. k. posta es távirna szállítója. Összes árúmat havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig felelek. — Szakszerű motor erőre beemendezett mechanikai műhelyben a javításokat gyorsan és jókora árban készítem. Nikkellészeket, különféle színi emulziószerkezt/sajt fordítókat és kenderemben állítok elő.

A magyar kereskedelmi hitelintézet mint szövetkezet 1904. február 23-án délelőtt 10 órákor IV., Kályn-tér 3. alatti helyiségben első rendes közgyűlést tartja, melyre a tagokat eményel meghívja. A közgyűlés tárgyszorosa ez: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése. 3. A mérleg megállapítása. 4. Felügyelő-bizottság jelentése. Mérleg 1903. dec. 31-én. Vagyon: Kézpénz K. 822.12, adósk 11400.04, átmeneti tételek 7655.96, Toher: hitelköz. K. 12907.27, átmeneti tételek 7395.85, nyereség 94.90. A fenti számlát megvizsgálta, a szövetkezet könyveivel összehasonlította a rendben találta. Rosner Ferenc s. k., Markovits Jakab s. k., felügyelő-bizottsági tagok. Nyereség- és veszteség-számla. Tartozik: költsék K. 3373.01, nyereség 94.90. Kövelet: engedmény száma: k. 9338.80. A fenti számlát megvizsgálta, a szövetkezet könyveivel összehasonlította a rendben találta. Rosner Ferenc s. k., Markovits Jakab s. k., felügyelő-bizottsági tagok.

Czernagyár Zuckmantelben, Osztrák - Szilécia. 5 kilós postacsomagban olcsón szállít minden fajtaú orsó-czernát, Reform-gombolygócszernát lakkal, gyűrtvel és gyűszűvel. Külön tigris-gombolygó czernát dobozban 24, 30, 48 gombolygaggal postautánvétellel. Szolid és szorgalmas ügynőkök felvételnek.

22 forintért részletes fizetésre kényszerít angol- és skót-szövő-telekőli divatos férditöltőanyagot. Vidékre minták ingyen. Klein Adolf angol urali szabó, Dohány-utca 89. sz. 22 óra 5-ig.

En Csillag Anna 185 cm. óriás hosszú Loreley-hajmatát, az áltú hán felmált koncs 14 hav használtá után étem ol ézen kényes az egyedül szá a haj ápolására, a nővés előmozdítására, a fejbőr erősítésére, uraknál erős és teljes székkelt növesztés és már rövid idei használat után is ucy a hajnak, mint szakállnak természetesen fényes és teljeseget kelcsendő és megörja ezeket a korai megöszüléstől ógása a késő szigorú. Egy tégló, ára 12, 2 óra 5-ig.

Postai széküldés naponta 12 óráig üzemel előre való beküldése után vagy utánvétellel az egész világra a széküldés hova minden rendelés intézendő.

Csillag Anna Wien, I., Gräber 10 Sárga obern dorfi répamag 1903. évi termés jótállással a fajtisztaságra és kitűnő esiraképosságra és kitűnő esiraképosságra 100 kilonként 60 koronátért eladó ab vasutállomás hírszék, Gróf Eszterházy csákvári uradalomban.

Ha szép akar lenni, Vég nével elintézté Angyal-csémét vegyon, mely egy tégló előgyeztetése után elintézté szőlőt, májfoltot, pattanást, himóhelyet, mióesert, korosbó hülygőknél kismintája ráncokat, mindmál megakadályozza a wéndülést. A kinék szép tiszta arca van és állandóan használja a Vég-féle Angyal-csémét, az hirtetve van minden arczisztatlanság ellen. Egy nagy tégló egy koronátért kapható az Angyal-gyógy-szerárban Szénel, Lak-tanyu-kört.

Gummi francia óvszék 12 db 1-10 K. 3.50 K. 3.50 K. 4.50 K. 5.50 K. le-velőhő-gökbent, bérmentve és díszkeret. Árjegyzék ingyen. Után. mell. 25 f. több. RIVAL Bpest, VII/1., Ovodá-utca 24. sz.

MAGYAR orvosi műszertár Budapest, VII., Kerepesi-ut 32., a Rókus-kórháznál szemben. páratlanok a maguk nemében, bizonyított, nem okoz nyomást, gummitöltés, kis pelottával a legnagyobb sérv is elzárható. — Tessék prospektust kérni. műfűzők, haskötők, egyenestartók, támpékek, gummi-harisnyák, jótállás mellett legfontosabban és legolcsóbban készülnek. és halhótyag-különlegességek, valódi francia gyártmány, 2—12 kor-ig tucattja, rövid Capottek 4-10 kor-ig tucattja, női óvszer, pess. oculus, orvosi rendeltek, 3—5 kor. darabja. Diana-öv havibaj-kötélék, 3—7 kor. drbjja. 20 kor. megrendelésnél 20% engedmény. Betegtoló-székek és az összes betegápolási cikkek nagy választékban kaphatók. Nagy képes árjegyzékek diszcreten, ingyen és bérmentve. A Vörös Kereszre ügyeljünk.

Dr. FABINYI specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű titkos betegséget (hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzéstől támadt idegbajokat). Meglepő az eredmény FÉRFUI GYENGESEGNÉL (IMPOTENCIA) még öregebb egyéneknél is. Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszeresket Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig. Budapesten, Erzsébet-kört 12. sz. Félémet: bejdrát a lépcsőnél. Külön váróterem

FONTOS GYOMORBAJOSOKNAK! Stvágyhiány, gyomorajdalmak, emésztéget, emésztést zavarokat, tofajást stb. megszüntetnek azonnal a világhírű valódi BRADY-féle Máriacelli gyomorcsoppek. Kis üveg használható utasítással 30 fill., nagy üveg 1.40 koronát. Gyógyaszerárban kapható. Főraktár: BRADY C. gyógyszerárban „Magyar Királyhoz” Bécs, honnan kivánata ingyen küldeték az értekes „Special broschür.” 4.50 beküldése után 3 nagy üveg lesa bérmentve küldve. Köpviálet Magyarországról részlete: Török József gyógyszerártára, Budapest, Király-utca 12. Övasköjnek támasztótkol! A valódi MÁRIACELLI gyomorcsoppek a fenti védjeggyel vannak ellátva.

Dr. Füredi v. kórházi főorvos, katonai, megyei- és ker. pénztári főorvos, a Medjicé rend lovagja stb. Titkos betegségek impotencia, nemi és női bajok legqualifikáltabb specialistája. Rendel: 9—4, este 7—8; Bpest, IV. Váci-utca 12. Vegyi- és gőcselő vizsgálat mellett, levél útján is biztos gyógyíster. Méréselték díj

DÓCZI M. Saját készítményű elegáns, c inos és tartós CIPŐ és CSIZMA nagy raktára BUDAPEST, Kerepesi-ut 10. sz. Női cipő: Zerge v. borjubór, cugos 3.—fűzős 3.20 gombos frt 3.50 Különlegesség amer. box, fűzős v. cug. 3.50 gombos 3.80 Orosz v. szalonlakk, fűzős v. cugos 3.50 gombos 3.80 Finom francia sevró, fűzős v. cugos 4.20 gombos 4.50 Posztó cugos, bőrrel borítva 3.20 oroszlakkal 3.60 Posztó fűzős, bőrrel borítva, szegestálpal ... 2.20 Színes bőrcsomod püssel díszítve 1.60 posztóból 1.10 Báránybőrből posztó fűzős bőrrel borítva ... 3.— Férfi-cipő: Orosz v. szalonlakk, fűz. v. cug. 4.20 gombos 4.50 Derbybakancs, box-, szalok- vagy oroszlakkból 4.50 Elegáns amerikai box, fűzős v. cugos 4.—gomb. 4.80 Elegáns francia sevró fűzős v. cug. 4.50 gombos 5.— Borjubór sima 3. betétes 3.20, fűzős 3.50, bakkaucs 3.70 Posztócipő, bőrrel borítva 3.50 oroszlakkal ... 4.— Csizma: frt Bagariából 7.50, borjubórból 8.50, vikszosbórból 10.— Halliacsizma alacsonyabon bőrvőve 5.— magasan 6.50 Vizm. vadászesimák hallinából 9.— vadászcipők 5.50 Pücsizma, lakk-, vagy bőrszalok, 1.50 szalmig 2.20 Orosz galoschnik, férfi 1.80, női 1.30 hócipő ... 4.— 20,000 pár női hácipő, 45 kr-től feljebb.

Uj árjegyzék és csomagolás ingyen! Vidéki rendeléseket utánvétellel pontosan eszközölk. Nem megfelelő kiserlekre. 10 forinton felül bérmentve.

Gummi és halhótyag, valódi francia és amerikai óvőkülönlegességek eredeti csomagolásban! Orvostól ajánlva! Feltétlenül biztos! Árak: tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14. Női óvszer „Pessarium occlusivum” Mensinga tanár szerint, orvosi rendeltekre adták ki. UJ! Auto vaginal spray! a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség, ára kor. 15.—. Legújabb képes árjegyzékek, zirt börtörtben, titoktartás mellett küld: KELETI J. orvos-sobészti mű- és kötszer-gyár Budapest, IV. ker., Koronaherceg-utca 17. Alapítva 1878.

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(21) ANGOL REGÉNY

Írta: M^{rs}. ALEXANDER

HARMADIK RÉSZ.

XIII. FEJEZET.

Nem csoda, hogy Brown Hugó testileg és lelkileg úgy érezte magát Eden-lakban, mint a paradicsomban, mert mindenki nagyon szívesen tartózkodott ott. Ideálisan boldog otthon volt, ahol pompás, de előkelően egyszerű környezetben élték.

És mégis a legszeretlenebb asszonynak érezte magát az, aki az egész ház szíve élete és szelleme volt. A legkegyetlenebb lelkifurdalások gyötörték, vad dübörrel kelt maga ellen, mert önzése belekergette abba a kárhozatba, hogy vétkezzék a természet legszentebb kötelessége ellen.

Nyugodtan élt esztendőkn át. Szerették, becsülték mint feleséget és anyát, kényeztették, ha valahol megjelent, bámulták szépségét, bájosságát és műveltségét. A jólét és a fényezés elnyomta egyideig egykori kétségbeesésének emlékeit, amelyek csaknem az örültségbe és öngyilkosságba kergették bele s csak azért nem lett öngyilkossá, mert akkor kiderült volna a titka. De mindezt csak elszenderítette a biztonság nyugalma és annál borzalmasabb volt az ébredés. Felhőlen boldogságban élt jóságos férjével, aki oly derültül, ragyogóvá tette sorsát; boldogította leánya szeretete, akit elismerhetett a világ előtt, örült, hogy saját szépsége, férje otthonának legkedvesebb ékessége. Mindaddig nyugodt biztonságban élt, míg nem Nellville Margit bálján az esetleges fölfedezéstől s az erre következő bünhődéstől való félelem nem szorította össze a szívet abban a pillanatban, amikor Everardné figyelmeztető kézmozdulatára Brown Hugót először megpillantotta.

Nem volt szükség bizonyítékokra, így is nyomban megröghanták szívét a lelkifurdalás gyötrelmei. Az ifjú szép alakja, természetes előkelősége, nyugodt, sötétké szeme, amely olyan merengve bámulta a tarka, mozgalmal tömegét; neve, amelyet ő is fölvetett egyszer, hogy elrejtse kilétét s különösen meglepő hasonlóságához, akit jobban szeretett, mint saját magát, mindezt meggyőzte arról, hogy a fiatal Brownban, ebben a Viktória-keresztes határban, aki közlegénységéből küzdött föl magát, saját fiára talált rá.

Borzalmas pillanat volt ez, de Retz Irma bátor, határozott nő volt. Híre, jövője és leánya jövője, minden önuralmatól függött. De hű maradt magához és senki sem tudta meg, hogy miibe került nyugalmának a megőrzése.

Természetes, hogy borzasztóan megijedt Hugótól. De bármennyire döbentette is meg váratlan megjelenése, szíve azért keserves bűnbánással repetett fia felé és olyan hevesen dobogott a veze-külésre való vágytól, hogy szinte fátyol ereszkedett a szemére.

Milyen borzasztóul gyáván viselkedett! Ő, aki mindig büszkédkedett bátorságával, miért riadt vissza attól, hogy bevallja keserves vétkeit és elismerje a fiát Isten és a világ előtt! Miért nem bízott a kemény igazságban, amely magával ragadja a legtöbb embert, ha saját érdekük nem szenved kárt. Most megérezte és belátta, hogy abból a sötét szerencsétlenségéből is fölemelkedhetett volna a nélkül, hogy elveszítette volna a köztisztelést s gazdagabb volna olyan fiával, akire minden nő büszke lehet. Látására fölvidult, annak ellenére, hogy jelenléte fölkelte a veszedelmet! Vajjon hogyan viselkedik majd? Vajjon hagyott-e nyomot rajta az együttélés azokkal a polgárokkal, akiknek kiszolgáltatta? Milyen aljasan és kegyetlenül viselkedett fia iránt! Kétféle vágy harcolt lelkében egymással. Az egyik arra bízta, hogy szökjék a fia elől, a másik pedig arra serkentette, hogy bevallja bűneit és vezekljen.

Amikor sir Róbert jóságos nyugalommal bemutatja a fiát, halálos félelemmel jellemezte, hogy megszólal és hogy meghallja a hangját, amely mint a gyönyör és fájdalom kétélű fegyvere nyilat a szívébe.

Olyan ismerősnek tetszett neki, mintba nála nevelkedett volna. Emlékeztette boldog, ártatlan időkre, de végzetes hibájára is, s akaratlanul minden szó szremehányásnak tetszett.

De a fiu mély, csengő hangjában, amely pompásan illett külsejéhez és viselkedéséhez, valami parancsoló erő regett, amely elbűvölte őt. Hogyan vállhatna meg valaha szép fiának, hogy elhagyta és eltagadta? Nem, mindvégig hallgatnia és titkolóznia kell! Pedig heves, regényes természete égett a vágytól, hogy feltárja neki a valóságot, elhajmozza vezeklő gyöngédségével, s elárassza minden dicsőséggel. Sohasem találta

még Nellville Margitot olyan szeretetreméltó-nak, mint amikor udvarias jósággal bájosan táncra kérte fel fiát.

Magától értetődőnek tartotta, hogy a fiu szép külseje nemes, kitűnő jelket rejt. De vajjon ugy van-e? Ha valóban jó, milyen nehéz, hogy vele szemben örök idegenségre kárhoztassa magát, s ha nem nemes lélek, milyen iszonyú volna a csalódás.

Most, hogy Brown Hugó látogatása vége-felé járt lady Stapyton meglepődve észlelte, hogy mennyire nem szívesen engedi, hogy eltávozzék. Milyen gyönyörűségei tellenek abban, ha mint tisztelt, szeretett barátját élhetne mindig vele. De nem merné megeselekedni, nagy volna a kockázat.

Hugó elutazása előtt való napon fönt ült a szobájában s miután rákényszerítette magát, hogy mindennapi megbeszélését a szakácsnővel elintézte, szabadjára bocsátotta gondolatait, hogy elkalandozzanak a múltba és a jelenbe s vissza-gondoljon minden eseményre, amely Brown Hugó látogatása alatt történt. Hirtelen olyan kép tárult előbe, amely minden idegét megremegtette.

Észbe jutott, hogyan kísérte Valéria Hugó kedvenc dalát, amelyet az mély érzéssel énekelt. Roppant veszedelmes mulatságnak tartotta ezt, hirtelen feltámadt anyai ösztöne, nagyon meg-igéző egyéniséget látott a szép fiuban. Szent Isten! Ha Valéria bele talál szeretői! Vagy ha talán bele is szeretett már! Micsoda nyomorúság, bonyodalom és nem sejtett bűn támadhat mind-ebből!

Állig törtéztethette magát, hogy fel ne sikkoltson! Minden erélyessége abban az egy lázas vágyban egyesült, hogy eltávolítsa Hugót házából, Angolországból, Európából... Még egy egész világot sem tartott elég nagyknak ahhoz, hogy Valit Hugótól elválassza.

Zaklatnia kell sir Robertet gyors intézkedésre. De hogy nem is gondolt rögtön ilyen borzalmas lehetőségre! Fölpattant a pamlagról, amelyre rávetette magát, hogy megalazza lelkét bűnbánó szremehányásokkal; majd lesietett a földszintre és elindult sir Robertnek a kérésére.

Azonban nem találta dolgozószobájában s gyorsan odahagyva a házat, az istálló felé tartott. Ott rá is akadt. Eppen erősen vitakozott vén lovászával, egy régi huszárral, valami fogas kérdésen.

— No, mi újság? Engem keresz? Menjünk a kertbe! Nem? A dolgozószobába? Teringtetted, valami komoly dolog lehet.

Gyöngéd udvariassággal nyújtotta neki a karját, majd együtt tértek vissza a házba.

— Valami bajod van? — kérdezte a generális aggodalmasan nézve feleségét. — Sápadt vagy, olyan beesett a szemed és szomorúnak látszol. Szeretném, ha a tengerpartra mennél. Egy kis szórakozásra van szükséged, nem vagy te már a régi.

— Aggódok kissé.

— Aggódol? De min? Nem segíhetnék én a dolgon?

— Azt hiszem, igen.

— Hogyan?

— Azon tűnődtem, hogy nem okosan eszelekszünk, hogy olyan sokáig nálunk fogjuk kedvenceidet, azt a Brown-t.

— Miért? Azt hittem, hogy jó pajtások vagytok, hisz együtt énekeltek, együtt zongoráztok?

— Igen!... De tudod, ő nagyon csinos.

— Rendkívül szép fiu.

— A lányok pedig ábrándosak, gyengék, képzeld csak el, hogy Valéria és ő beleszeretnek egymásba! Nem a leányunknak való férj s ha így tovább együtt énekelnek és muzsikálnak, ebből csak látat támadhatna mind a kettőjükre.

Sir Róbert jóízű kacagásban tört ki, majd így szólt:

— Azt hiszem, egy pár esztendő múlva Brown Hugó éppen olyan jogosan megkérhet valami előkelő leányt, mint bárki. Bizony nem tudom, nem fogadnám-e szívesen vőnnek.

Lady Stapyton erősen összekulcsolta kezét, miközben milder idege megremegett a fájdalomtól.

— Nagyon ellenezném a dolgot, sir Róbert! Ez nem jánrá! Nem viselhetném el és csak nem ellenkezni velem ebben a dologban!

— Nos kedvesem, azt hittem, hogy a te idődben sokkal többet láttál udvarolni, semhogy ennyire tévedhess. Minden anya persze a saját leányát tartja a leghidőtlőbbnek. Ha Vali nem volna a te leányod, akkor nem is lennél ennyire vak. Hisz még egy ilyen vén kontár, aki semmit sem vesz észre, is látja, hogy ez a Brown gyerek egészen odáig van... Nellville Margitét! A fiu azonban egészen nyugodtan viseli el rabságát, s nagyon is józan eszű, semhogy egy szikra reményt is táplálna. De erősen meg van sebezve, s azt hiszem keserves órái lesznek, amíg le nem győzi ezt a varázst.

— Nellville Margit! — ismételte a felesége s nagy kék szeme bámulva meredt maga elé. — Milyen furcsa! Erre nem is gondoltam.

— Cseppet sem furcsa! Margit enni való kis jóság, mindenre képes... s ő se húzódik Brown-tól... csakhogy ez büszke fiu ám. Azt hiszem sok galibát csinálna lady Hazelhurstnek és a gyámoknak. Nem félttem Brown-t.

— Ha nem tévedsz... magam is kezdem hinni... nem látom be, hogy Brown Hugó mért ne hódíthatna még épp úgy az örökösöt, mint az ellenségé gyűit. Ha méltónak tartottad a leányodhoz, akkor elég jó Nellville Margitnak is.

— Ah, de Vali nem örökösöt, se nem... — De ő Stapyton Vali és szerintem fölé minden örökösöt — felelte lady Stapyton, majd mélyen eltűnődött s elmékedése közben nem hallotta férje szavait, aki hosszas fejtegetésbe bocsátkozott:

— Ha sir Robert nem téved, sok apró jel jutott eszébe, ami megérősítette feltevést, akkor itt pompás szerencse kínálkozik elhagyott fiának. Es milyen csapás ez lady Hazelhurstre és a Nellvillekre!

Lady Stapyton ugyan nem volt bosszualló (természetű s nem is hajlott okatlan ellenszenvre, de amióta ezen a vidéken letelepedett, azóta lady Hazelhurst mindent előkötött, hogy lealacsonyítsa és alássa tekintélyét a társaságban, amelylyel érintkeztek, Persze nem is sejtette, hogy ellenségeskedése, amelyeket lady Stapyton titokban számon tartott, mennyire felhalmozódtak. Bizony pompásnak tartotta volna lady Stapyton, ha Hugó és Margit összeházasodnak, ami kitűnő sorsot biztosítana fiának s a földig megalázná lady Hazelhurstot. Hát olyan lealacsonyodás volna ez? Nem! Meglehet, hogy sajnálnák lady Hazelhurstot unokaháza mesallianceért, de nem vetik meg érte; Ő még nem sejt, hogy mennyire a hatalmába jutott. És vajjon Margit hogyan járna? Nagyon jól, ebben bizonyos volt, különben nem is foglalkoznék ezzel a csábító tervvel, mert szeretete... sőt nagyon is szerette a Nellville örökösöt. Hisz Hugó nemeslelkű, becsületes fiatal-ember.

Megkönnyebbült a szíve, mióta férje felnyitotta a szemét, lelke megszabadult a lidércnyomástól.

— Tudod szívem — szólalt meg végre s beszédében felelevenedett — nem felelhetek másra, mind arra, amit mondasz, minthogy mindig az igaz szerelmet pártolom.

— Már meg kell vallanom, hogy okos vagy ugyan, de cseppet sem következetes.

— Persze, hogy nem! De nem is állítottam ezt sohasem s félannyra sem szeretnél, ha következetes volnék — felelte a lady, s igéző mosolylyal fejle nyújtotta a kezét.

— Teringtetted, ebben már igazad van — kiáltott föl az udvarias generális, s megcsókolta a felesége kezét. — Bizony nem szeretném, ha csak egy hajszállal is más volnál mint amilyen vagy!

— Igazán? Ugyancsak nem sejtet milyen kigyót melengesz a kebeden — mondotta a lady furcsa, keserű mosolylyal, amely azonban nem keltett gyanut az egyszerű, egyenes gondolkozású katonában.

— Hol vannak a fiatalok? — kérdezte a generális.

— Everard elment Brownal, a doktor pedig elkíserte a leányokat, megtekintik a Toroncsarnokot, hogy alkalmas volna-e a mükedvelő előadásra. Hisz tudod, hogy ki szeretnék javítani a Szent-Margit-templomot.

— Igen, hallottam a dologról. Most jut eszembe, hogy Manvers hazajött már, meghívhatnád hozzáink hosszabb időre. Engedj csak neki szabad teret, ámbar ha én leány volnék, tudnám, kit választanék.

— Szegény Margit! Azt hiszem, ugy választanék majd neki férjet.

— Ne busuj, Margit kisasszonynak megvan a maga akaratja. Fittyet hányna ő lady Hazelhurstnek, csakhogy még három esztendeig engedelmessékednie kell neki.

— Vajjon hogyan végződik majd mindez? — kérdezte lady Stapyton elgondolkozva.

— Hát jól. Becsületes, tisztességes emberek-nél mindig jól végződik minden.

— Meglehet!

— Ugyan edesem, micsoda tépelődés... gyűlötlöm, mint a bűnt.

— Markham ur a szalonban várakozik, nagyságos asszony, — jelentette a szolgál.

— Már jövök, — felelte a lady, lassan fölkelve.

— Ugy látszik, a mulatságról akar veled beszélni — mondotta sir Robert — mert nem engem keres. Ne felejtél el, hogy őt font sterlingre számíthatz a részemről.

Elérkezett az utolsó nap, amelyet Hugó Eden-lakban töltött. Másnap akart elutazni. Edes, borús nap volt s Hugó messzire ment el vadászatra sir Roberttel. Korán kellett elindulniok s így nem reggelizhettek a többiekkel.

(Folytatás következik.)

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonafőzede.

Budapest, február 19.

Bágyadt irányzat mellett 12 000 métermáza buza került a forgalomba néhány fillérrel alacsonyabb áron.

Rozs jegyzése 5 fillérrel alacsonyabb. Más gabonaneműekben mérsékelt volt a forgalom és az árak nem változtak.

Buza, Tiszavideki: 100 mm. 81.5, 100 mm., 80 és 100 mm. 79.5 k. 9 K. 12% f. 100 mm. 80 k. 9 K. 12 1/2 f., 100 mm. 79.5 k. 9 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 07 1/2 f., 200 mm. 79 k. 9 K. — f. Budára, 300 mm. 78.5 k. 9 K. 05 f., 100 mm. 78.5 k. 9 K. — fillér.

Hódmezővásárhelyi: 1550 mm. 79 k. 9 K. 05 f. Budára, 200 mm. 79.5 k. 8 K. 95 f., 1000 mm. 77 k. 8 K. 75 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 75 f.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 79 és 150 mm 77.5 k. 8 K. 85 f.

Pestmegyei: 600 mm. 80 k. 9 K. — f., 500 mm. 80 k. 9 K. — f., 400 mm. 79.5 k. 8 K. 95 f., 200 mm. 79.5 k. 8 K. 95 f., 200 mm. 79 k. 9 K. — f. Budára, 200 mm. 79 k. 8 K. 95 f. Budára.

Bácskai: 200 mm. 77 k. 8 K. 95 f., 150 mm. 77 k. 8 K. 90 f.

Temerini: 2500 mm. 77 k. 8 K. 60 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 400 mm. 6 K. 80 f., 300 mm. 6 K. 75 f., 350 mm. 6 K. 75 f.

Arpa: 400 mm. 5 K. 95 f., 300 mm. 5 K. 75 f. Zab: 100 mm. 6 K. 15 f., 100 mm. 6 K. 02 1/2 f., 200 mm. 5 K. 90 f., 100 mm. 5 K. 90 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti árn- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogrammi ár		Kilós	Kilogrammi ár	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki új	76	8.85	8.70	80	8.85	9.00
	77	8.80	8.60	81	8.90	9.05
	78	8.85	8.85	82	0.	0.
Felsőmagyar	76	8.85	8.75	79	0.	0.
	77	8.85	8.75	80	8.80	8.90
	78	8.80	8.75	81	0.	0.
Pestvidéki	76	8.45	8.60	79	0.	0.
	77	8.50	8.70	80	8.10	8.85
	78	8.55	8.70	81	8.70	8.91
Bácskai	76	8.15	8.00	79	0.	0.
	77	8.50	8.70	80	8.70	8.80
	78	8.61	8.66	81	0.	0.
Bácskai	76	8.85	8.70	79	0.	0.
	77	8.69	8.80	80	0.	0.
	78	8.60	8.80	81	0.	0.

Egyéb gabonaneműk	Kilós	Kilogrammi ár	
		K-tól	K-ig
Rozs új	—	6.76	6.9
— középmínőségű	—	6.65	6.76
Arpa	—	6.94	6.10
— másodrendű	—	6.85	6.95
Köles	—	—	—
Zab	—	5.98	6.15
— középmínőségű	—	5.90	6.05
Tengeri	—	0.	0.
— fehér	—	—	—
— román vagy bolgár	—	—	—
Répe	—	10.25	10.52

A határvidéki folyamat a következő költségek körték:

Áprilisi buza 1904.	8.79—8.72—8.74
Októberi buza 1904.	8.48—8.42—8.44
Áprilisi rozs 1904.	6.95—6.93—6.92
Októberi rozs 1904.	—
Áprilisi zab 1904.	5.79—5.78—5.76
Májusi tengeri 1904.	5.46—5.43—5.43
Juliusi tengeri 1904.	—
Répe augusztusra 1904.	—

Dél egy órakor a következő sáróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1904.	8.77—8.78
Októberi buza 1904.	8.48—8.49
Áprilisi rozs 1904.	6.96—6.97
Októberi rozs 1904.	—
Májusi tengeri 1904.	5.47—5.48
Juliusi tengeri 1904.	—
Áprilisi zab 1904.	5.78—5.70

Délután fél 5 órakor zárult:

Áprilisi buza 1904.	8.75—8.76
Októberi buza 1904.	8.49—8.47
Áprilisi rozs 1904.	6.93—6.94
Áprilisi zab 1904.	5.78—5.79
Májusi tengeri 1904.	5.46—5.47

A budapesti értéktőzsde.

Kedvezőlen politikai hírekre és külföldi piacok gyengébb jegyzéseire lanya irányzattal nyit meg a mai tőzsde és a nemzetközi értékek mérsékelt forgalom mellett árvesztéséget szenvedtek. Délben berlini jegyzésekre ingadozó volt az irányzat és a hangulat zárlatig is kedvetlen maradt. Zárlat nyugodt volt. Valuta és óraeru magasban.

A helyiértékek piacán nyugodt volt az irányzat és a forgalom nem állott nagyobb kereteket.

Előzőzsde: Osztrák Hitelrészvény 624.50—623.—621.—, Magyar Hitelrészvény 733.—731.—738.50, 4%-os koronajárék 96.—96.15—96.20. Leszámitoló bank-részvény 446.—446.—446. Jelzálogbank részvény 500.—500.—500.—, Rimamurányi vasmű részvény 448.—442.—442.—, Államvasutás részvény 624.—623.—621.—, Városi villamos vasut 809.—311.—310.—, Budapesti közúti vasut 577.—580.—580.— korona.

A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 622.—, Magyar Hitelbank részvény 720.—, 4%-os koronajárék 96.40. Leszámitolóbank részvény 446.—, Jelzálogbank részvény 500.—, Rimamurányi vasmű részvény 441.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 621.—, Városi villamos vasut részvény 310.—, Budapesti közúti vaspártyórészvény 580.— korona.

1/2 órakor zárult: Osztrák Hitelrészvény 624.75, Magyar hitelbank részvény 733.—, Leszámitolóbank részvény 447.50, Rimamurányi vasmű részvény 443.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 624.50, Közúti vasut részvény 580.50, Városi villamos vasut részvény 310.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

Pénz	Arany	Pénz	Arany
Arany, 50 aranyfrtos	116.75	117.75	1870. áll. nyar.-köl.
Arany, mell. feb.-r.	115.75	117.75	200 K.-d.
Koronajárék	91.25	90.95	Magy. földteremt.
Korona, áll. feb.-r.	98.50	98.45	Magy. közúti vasut
Korona, 3/4%-os	88.50	89.—	Borv.-Slav. jelzár.
Államköl. vaskapu	85.50	84.50	lov. föld. kötvény
célj. aranyban	—	—	Tiszai és szepténi nyar.-kölcs. 200 K.

b) Osztrák államadósság.

Korona, máj.—nov.	98.80	92.50	Érték. k. kölcs.	99.80	103.—
Papír, feb.—aug.	98.80	98.30	Arany, 50 aranyfr.	119.—	119.50
Értékárk.	99.50	1.00.—	Koronajárék	99.40	99.50

c) Idegen államadósságok.

Boszniai áll. kölcs.	95.25	95.25	Szerb. el.-kölcs. 3/4%	84.—	87.—
Bolgár államvasut jelzálogkölcs.	107.—	108.—	Ugyanaz osztr. felülb. b. részvény 2/4%.	90.—	93.—

d) Egyéb nyilvánt. kölcsönök.

Budapest f. v. 1897. 4% kölcs.	95.75	96.50	Temes-Béga-társulat 4%	97.—	97.75
--------------------------------	-------	-------	------------------------	------	-------

Bancok.

Angol-osztrák bank	275.—	277.—	Magyar keresked.	567.—	571.—
Budapesti bank-egyesület	108.—	105.—	Magyar leszámitoló-bank	—	—
Első magyar ipar-bank	330.—	335.—	Ugyanaz fel. med.	447.—	448.—
Fiumei hitelbank	139.—	142.—	M. tkp. közp. jelz.	—	—
Hasiad bank részvény-társaság	210.—	212.—	Osztr. hitelbank	1075.—	1100.—
Hermes m. áll. váltózárt r.-t.	240.—	220.—	Ugyanaz fel. utl.	632.—	632.60
Hórvát orsz. jelzár-bank	240.—	245.—	Osztrák-magyar bank	1630.—	1610.—
Magyar-államvasut-hitelbank	—	—	Pest-magyar kereskedelmi bank	2680.—	2695.—
Ugyanaz fel. med.	730.60	731.—	Unióbank	509.—	511.—
M. agr. és járd. osztrák Magyar jelzálog-hitelbank	450.—	450.—	Hórvát keresk. bank	—	—
Ugyanaz fel. med.	600.—	601.—	Pest. hit. közp. osztály soraj. r.-t.	1650.—	1630.—

Biztosító-társaságok.

Bécsi biztosító társulat	425.—	445.—	Ponciféra, pesti bizt. intezet 5/6%	225.—	230.—
Bécsi élet- és járd. bizt. társ.	620.—	620.—	Magy. jót. és viszont-bizt. intezet	315.—	318.—
Első magyar állam-bizt.-társ.	7900.—	7975.—	Nemzet. bizt. társ.	230.—	235.—
			Pannónia viszont-bizt. r.-t.	2150.—	2225.—

Bányák és téglagyárak.

Bpest-szentföldi téglagyár r.-t.	300.—	320.—	Kőszénbánya és téglagyár	430.—	430.—
Egyesült téglai cement-gyár	50.—	51.—	Magyar asszál. részvény-társaság	99.—	100.—
Kőszénbánya és téglagyár	230.—	230.—	Magyar államvasut. részvény-társ.	278.—	280.—
Felsőmagyarországi téglagyár és kohóüzem	442.—	452.—	Magyar kerámia-gyár rész. társ.	120.—	125.—
Kőszénbánya és téglagyár rész. társ.	99.—	104.—	Kőszénbánya	635.—	640.—
Kis-Szebeni gránit-részvény-társaság	245.—	250.—	Ujlaki téglai és méségőző	300.—	303.—
Kőszénbánya és téglagyár társaság	900.—	920.—			

Takarékpénztárak.

Bélaivárosi takarékpénztár r.-t.	230.—	235.—	Egyesült Budapesti városi	2280.—	2345.—
Budapest III. kerületi	—	—	Magyar általános tkp. r.-t.	580.—	635.—
Budapest-Érsebtetővárosi	205.—	210.—	Osztrák központi.	1670.—	1685.—
Bpesti tkp. és orsz. zálogk. r.-t.	405.—	410.—	Pest. hazai élet takarékpénztár	20900.—	21050.—

Malmok.

Concordia-malom	180.—	190.—	Henger-malom	800.—	850.—
Első bpesti malom	1200.—	1200.—	Molnárkő és sütőkmalma	390.—	450.—
Erzsébet-malom	437.—	442.—	Victoria-malom	490.—	600.—
Lujza-malom	240.—	250.—			

Közelkedési vállalatok részvényei.

„Adria” m. tengerhaj. r.-t.	465.—	470.—	Déli vasút	60.—	61.—
Budapesti közúti vaspályágy.	—	—	Ugyanaz fel. med.	—	—
Budapesti közúti vaspályágy	680.50	681.50	Dunagőzhajózási rész. társ.	818.—	828.—
Budapesti közúti vaspályágy	810.—	810.50	Kassa-odobergi vasút	875.—	888.—
Budapesti közúti vaspályágy	806.—	807.—	Magyar-gőcsérvasút	680.—	684.—
Budapesti közúti vaspályágy	810.—	811.—	Magyar közúti vaspályágy	406.—	406.—
Budapesti közúti vaspályágy	814.—	817.—	Magyar közúti vaspályágy	—	—
Budapesti közúti vaspályágy	107.—	107.—	Ugyanaz fel. med.	621.—	621.50
Budapesti közúti vaspályágy	177.—	182.—	Pécs-Bersei vasut	437.—	439.—

Különböző vállalatok részvényei.

Állam. wagnonkölcsönöz. r.-t.	680.—	700.—	„Hungaria” mütrágya-gyár	203.—	215.—
Budapesti áll. villamos-vezet. r.-t.	300.—	3.5.—	Kőbányai polgári vasmű	278.—	285.—
Első magyar betűöntő r.-t.	200.—	205.—	Rész. társ.	1580.—	1580.—
Első magyar gyapjúgyár	620.—	—	Magyar villamos-energi. társ.	268.—	283.—
Első magyar gyapjúgyár	2400.—	2450.—	Sági rész. társ.	538.—	641.—
Első magyar gyapjúgyár	470.—	490.—	Nemzetk. wagnonkölcs. r.-t. 5/6%	665.—	685.—
Első magyar gyapjúgyár	510.—	615.—	Royal szálló	—	—
Első magyar gyapjúgyár	300.—	305.—	Szegedi kerületi gyár	590.—	600.—
Első magyar gyapjúgyár	2525.—	2595.—	Dobányi rész. társ. forr. kor.	335.—	337.—
Első magyar gyapjúgyár	95.—	100.—			

Bolgár kereskedelmi képviselőlet Budapesten. A magyar kormány hozzájárult a bolgár kormánynak ahhoz az elhatározásához, hogy Budapesten kereskedelmi képviselőlet létesít. Mint Szófiából jelentik, kereskedelmi képviselővé dr. Sismanovot, a bécsi bolgár diplomáciai ügyvivőség titkárját fogják kinevezni. Dr. Sismanov Milán nagybátyja a bolgár közoktatásügyi miniszternek és egyike hazája legképzettebb államjogászainak. Magyarországon született s itt is végezte tanulmányait.

Gazdasági hírek. A vidéki kerületi munkás-betegsegélyező-pénztárak az idén Budapesten és pedig e hó 28. és 29-ik napjain tartják országos kongresszusukat, amelyen egyebek közt a munkás-balesetbiztosítási törvényjavaslatot is meg fogják vitatni. — Az OMGE elhatározta, hogy a budapesti gabonafőzésén jegyzett árak kiegyesíthetéseket gyűjteni fogja a vidéki gabonaközpontok, valamint a külföldi gabonapiacok árjegyzéseit is, hogy ily módon a gazdákat a konjunkturák felől megfelelően tájékoztathassa. A gabonapiaci hírszolgálat e szervezésére évi 4000 korona segélyt kér a földművelési minisztertől. — A szesz szövetkezeti uton való központi értékesítésnek terve hajótörést szenvedett s így egyelőre csak szeszszövetítő-irodát szerveznek.

Közgazdasági előadás. Havas Miksa, a budapesti kereskedelmi akadémia tanára 22-ikén hét ón, 24-ikén, szerdán és 25-ikén, csütörtökön, mindenkor esti 7 órakor a Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének helyiségeiben (VI., Andrássy-ut. 2.) Újabb törekvéseiről a kereskedelmi életben emelt előadást tart. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

Fizetési képtelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Keich Jenő és Társa gabona- és bizonyos-céeg Budapest, Herz Jenő kereskedő Kunhegyes, Vöröscsák János borkereskedő Sopron.

Kézbesíthetetlen szállítmányok eladása. A kézbesíthetetlen számlájú szállítmányok február 23-án délelőtt 9 órakor a Déli Vasut Budapest állomás tehérpályaudvarának (I., Mészáros-utca 19.) III. sz. rakтарыban az üzletszabályzat 70. §-a értelmében eladásra kerülnek.

Borjувásár. 1904. évi február hó 19-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvény-társaságtól.) Felhajtás. Belöldi élő (borju 455 drb, leült borju — db, bécsi borju — db, — db., növendékmarha — darab, bárány élő — darab, leült bárány 29 darab. — Árjegyzések — Belöldi élő borju I. rendű 96—108 l-ig, kivételesen — I. II. rendű élő borjukért 80—94 l-ig, 1 kilónként, leült borju I. E. — l-ig, II. E. — l-től — l-ig, kivétel, f. kilónként, levonás nélkül. Rugott borjukért 50—60 l-ig. Növendékmarha — l-től — l-ig, I. r. — l-ig, középmínőségű — l-ig, alárendelt — l-ig, I. k.-kint, Bárány élő — k., leült bárány 12.50—13.— korona, kivételesen ár — k-ig páronként. Az irányzat szilárd, az árak 3—4 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Sertés-konsumvásár. (A székesfehérvári sertés-vásár és közvágóhid intőzőségé.) Február 19-én. Felhajtás: Zsírterts, ugymint öreg I. rendű 350 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Huszterts ugymint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 682 darab, 23 darab süldő, 82 darab maradvány 88 darab, 21 darab süldő, összesen 770 darab sertés, 44 darab süldő. Eladatot 717 darab sertés, 11 darab süldő. Maradvány 53 darab, 83 darab

